

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FIAC-UTCA 49

„A hatalom védelmére“

Az most a leghatalmasabb ellenzéki frázis, hogy a kormány olyan törvényjavaslatokat terjeszt az országgyűlés elé, melyek a hatalom védelmére valók. Ilyen volt a házszabályok módosítása, ilyen a palotaőrség szervezéséről szóló törvény és ilyennek mondják az új sajtótörvényt is, holott ennek a törvénynek egészen más célja van, a hatalom védelme miatt sohasem volna szükséges új sajtótörvényt alkotni.

De nem erről akarunk most beszélni, hanem arról, hogy: amikor az államhatalom védelemre szorul, akkor igenis szükséges olyan törvényeket alkotni, melyek az államhatalom védelmére alkalmasak.

Általánosságban szólva, — minden törvényalkotásnak az a célja, hogy a hatalom védelmére szolgáljon. A társadalmi rend fentartásának van szüksége arra, hogy törvények legyenek s a törvény, akármelyik törvény is új és újabb fegyvert ad a hatalom kezébe, mely szükséges arra, hogy vele a hatalom a társadalmi rendet fentarthassa.

Tehát nemcsak a sajtótörvény, nemcsak a közigazgatási reform, nemcsak a választási törvény, — hanem még a gyermekvédelmi törvény vagy betegsegélyezési törvény is az államhatalom védelmére, az államhatalom erősítésére való. Törvényt enélkül elképzelni nem lehet. Olyan törvényt, mely az államhatalom ellenségeinek az akaratát volna hivatva megvalósítani, elképzelni sem lehet.

Ki gyakorolja az államhatalmat? Ki-

Emlékezés Szigligeti Edéről.

Születésének százados évfordulójára írta és a Csokonai-Körnek 1914 március 27-iki felolvasó ülésén felolvasta

Kardos Albert, a Csokonai-Kör titkára.

I.

Debreczen és Nagyvárad százados versenyt folytatnak egymással egyházi és iskolai, kormányzati és hivatali, gazdasági és szellemi téren. — A két város közül hol egyik, hol másik kerül előre. Nagyvárad a legrégebb püspöki városok közé tartozik, de Debreczen már két százada viseli a szabad királyi város büszke címét, amire Nagyvárad sohasem fog szert tenni. Nagyváradnak még Mária Terézia juttatott kir. akadémiát, de azért Debreczenből lesz előbb egyetemi város és ki tudja, eljut-e valaha e rangra Biharország fővárosa. Nagyváradot csak gunyolódva emlegetik, mint a *Körös-parti Kis-Párizst*, de Debreczennek mindenki megadja a *Kálvinista Róma* dicsőséges nevezetét.

A két város közötti vetélkedés irodalmi térre is átcsapott. Nagyvárad nem dicsekedhetett ugyan egy Csokonaival, de ott élt az irodalmi ujjászületés korában Szentjóni Szabó László, a Martinovics-összeesküvésnek ez az oly ifjan elvesztett áldozata. S Bessenyei is, az új korszak uttörője pusztakovácsi remete-ségéből inkább nézett be Nagyváradra, mint

nek kötelessége a törvényekben biztosított államhatalmat gyakorolni? A kormánynak. A kormány amikor a törvényben gyökerező jogokat gyakorolja, — kötelességet teljesít, olyan kötelességet, melyet elmulasztania nem szabad, mert ha elmulasztaná, sértené ezzel a társadalmi rendet, melynek fentartására felhatalmazást kapott s melynek fentartásáért lefelé is, felfelé is felelős.

Még a nemzeti küzdelem nehéz napjaiban sokszor hallottuk és sokszor olvastuk, hogy: jobb volna egy becsületes abszolútizmus, mint ez az álalkotmányosság. És mi is azt mondtuk mindig, hogy az alkotmányosság csak formalitások köpönyeje az abszolútizmusnak, mert husz millió ember akarata és befolyása nem érvényesülhet egy intézkedésben, — egy ember agyában születik az a gondolat, melynek husz millió ember társadalmi rendjében kell érvényesülni. Akármilyen szabályos és alkotmányos formák között érvényesül is az az egy gondolat, — nem egyéb ez az érvényesülés, mint maga az abszolútizmus.

Az alkotmányos forma mégis regenerátora annak az egy gondolatnak, mely husz millió ember társadalmi rendjében érvényesülést keres. Ennélfogva az alkotmányosság álalkotmányosság sohasem lehetséges. A nemzeti küzdelem idején felhangzott sóhajásban tehát az az igazság, hogy: a becsületes abszolútizmusra szükség volna; de az már nem igaz, hogy jobb, mint az álalkotmányosság, mert ilyen alkotmányosság nincs, az alkotmányos formák ha megtartatnak, az már maga az alkotmányosság.

Debreczenbe. Különböző Nagyvárad jogot tartott a mi Csokonainkhoz is, nemcsak azért, mert hattyudalát, *A lélek halhatatlanságát* ott adta elő. Rhédey Lajosné ravatala fölött, hanem azért is, mert száz évvel ezelőtt Csokonainak legtöbb munkája ott jelent meg Máramarosi Gottlieb Antalnál, egy Csokonaiért különösen buzgólkodó tipografusnál.

De Nagyvárad tulajdonkép akkor vonult be az irodalomtörténeti városok közé, mikor éltet adott a leghatásosabb magyar drámaírónak, Szigligeti Edének. Éppen száz évvel ezelőtt történt ez; 1814 márciusában született Szigligeti Ede; és ha most, százados évfordulón mi debreczeniek meg nem emlékezünk a szomszéd város legnagyobb szülőtte-ről, akkor méltán érhetné Debreczent az a vád, hogy nemes verseny és büszke vetélkedés helyett alacsony és irigy versengést folytat Nagyváraddal.

Szigligeti csak gyermek- és ifjúkorát töltötte Nagyváradon. Husz éves korában, 1834-ben, mikor a legnagyobb magyar epikus, Arany itt lappangott egy hosszú, vékony debreceni diák fogájában, akkor szakadt el végkép a XIX. század legnépszerűbb dramatikusa szülővárosától és szüleitől. A színészet szakította el, amelyhez még Nagyváradon különös vonzódást érzett és amely iránt Pesten-Budán olthatatlan szerelemre gyuladt. — Ez a szerelem valóban egy egész életre szólott; lemondott érette a biztos polgári foglalkozás-

Ezért nem alkotmányosabb az az ország, melyben minden embernek választói joga van, mint az, melyben a választójog cenzushoz van kötve és nem alkotmányosabb az a parlament, melynek képviselői korlátlanul, mondjuk minden tanácskozási szabályok nélkül tanácskozhatnak, mint a másik ország, ahol szigorú szabályok állapítják meg a tanácskozás rendjét.

A lényeg az, hogy ebben az országban is, amabban is, mindig egy olyan gondolat érvényesül, mely nem husz millió ember agyában, hanem csak egy emberében született meg.

És akár abszolútizmus van valamely országban, akár alkotmányosság, az a gondolat, melynek érvényesülni kell, nem lehet önkényes gondolat. A gondolatnak érvényesülési képességének kell lenni. Ha nincs érvényesülési képessége, hiába született.

A gondolatnak érvényesülési képessége csak akkor van, ha milliók akarataival, milliók tetszésével találkozik. Ez a találkozás pedig csak akkor lehetséges, ha valaki felismerte a közszükségletet és ebből a felismerésből keletkezett az érvényesülést kereső gondolata. Hiába van nekem tökéletes, hasznos és fenomenális gondolatom, ha azt pusztán csak a magam egyéniségéből merítettem, sohasem fog érvényesülést találni. Akkor sem, ha a világ minden hatalma a kezemben volna. Ellenben ha a gondolat már a közakarattól szűrődött át az agyamba, — érvényesülni fog, akár hatalmas vagyok, akár nem.

Ma már nem lehetséges a zsarnokság. Régente is csak ideig-óráig tartó hatalom

ról; a mérnöki pályáról, lemondott családjáról, amely a komédiássá lett fiut kitagadta, lemondott tisztas nevééről; husz éves korában meghalt, mint Szathmáry József, hogy örökké éljen, mint Szigligeti Ede.

II.

Az epikus Arany nevét együtt említem a dramatikussal Szigligetiével. Távolság van tőlem, hogy szellemi nagyságra, művészeti tökéletességre, költői értékre nézve Arany mellé állítsam Szigligetit, de írói pályájuk mégis mutat közös vonásokat. — Amely nagyvá, gazdaggá, sokszinűvé teszi Arany a magyar elbeszélő költészetet, oly hiven, odaadólá szolgálja Szigligeti a magyar drámaírodalmat minden változatában. Amint Arany merészen átrepüli az elbeszélő költészet egész birodalmát, a hősköltemény magaslatait, a ballada szakadékeit, a népmeserónáit, úgy járja be Szigligeti a szini költészet terjedelmes országát a tragédiától a bohózatig, a társadalmi drámától a népszínműig. — Mint Arany, Szigligeti is régi műfajokat támaszt fel, újakat fejleszt tovább, a régi magyar színműirodalomnak minden egészséges hajtását felkarolja, de szívesen olt a törzsbe új ágakat, még idegen szemeket is. — Mint Arany, a külföldi irodalmi áramlatok elől ő sem zárkózik el, de azért mélyen a magyar földben gyökerezik; elég bizonyosság erre, hogy 106 ismert szindarabia közzül alig 5-6 művéhez veszi a tárgyat idegen forrásból.

volt az olyan, mely ellentétben állott a közakarattal, — ma azonban az ilyesmi már teljesen abszurdum. Ezért ma már nem lehet hatást elérni az olyan beszéddel, mely azért kárhóztatja a kormányt, mert a hatalom védelmére keres magának fegyvereket. Az embereket ez nem nyugtalanítja, mert jól tudja mindenki, hogy a hatalom nem hatalom, ha a pozíciója védtelen és mert jól tudja mindenki, hogy az a hatalom, melyet a törvény biztosít, nem a kormányé, mert hiszen a kormány tagjai nem örökké élő emberek, maga a kormány pedig minden szélrezenéstől megdőlhét.

Olyan törvényes védelem, mely a kormánynak akkor is szalvusztó konduktuszt tudna adni, ha az a közvéleménnyel homlokegyenest szembeszáll és olyan gondolatokat óhajtana megvalósítani, mely a közakarattal kifejezésre nem talált még, a legridegebb abszolutisztikus rendszer mellett is képtelenség, — az ilyen kormányt se a házszabályok, se a palotaőr-ség, se a választójog, se a hadsereg minden fegyvere nem volna képes megmenteni a bukástól.

P. L.

Balkánpiacok ismertetése

Debrecen, március 25.

A Magyar Kereskedelmi Múzeum kiadásában 15 füzet jelent meg a „Balkán piacok ismertetése a háború után” címmel. A Magyar Kereskedelmi Múzeumnak, mint a kereskedelmi minisztérium egyik számottevő faktorának, az a célja, hogy a külkereskedelem érdekében a hazai kereskedő-világnak hasznos utmutatásokat szolgáltatson és így mindenképpen lehetővé tegye a kereskedelem alanyainak azt, hogy munkásságukat minél eredményesebben fejthessék ki. Ez az intézmény időközönként szokott kiadni kereskedelmi konjunkturákat ismertető füzeteket, mindezeket a kiadványokat most a bennük rejlő tartalom hasznosságával és gazdagságával

Mikor Szigligeti a színészet zászlója alá esküszik, Kisfaludy Károly uralkodik a színpadon hazafias történelmi drámáival és magyar levegőjű, derűs hangú vigjátékaival. Csak természetes, hogy ha e kipróbált nyomokon látjuk Szigligetit is a színpadi siker, az írói dicsőség felé haladni. — Egész sor történelmi drámát ír, amelyekben felvonulnak előttünk a magyar multnak nevezetesebb alakjai: királyok és trónkövetelők, szabadságharcosok és összeesküvők, amelyekben megújulnak a magyar történetnek fényes és gyászos, véres és megindító eseményei. — Vörösmarty hatása alatt, de általában a francia és német romantika szellemében Szigligeti kedvvel fordul a borzalmas, a rémes tárgyakhoz: Vazul megvakittatásához, a Michán-gyermek szörnyű sorsához, szívesen választ hőskül Victor Hugó-ból ismert bizarr, groteszk személyeket, a vérengző, fajtalan Dienes nádort, az álnok, méregkeverő Grittit. — De Szigligeti sokkal jőzanebb volt alaptermészetében, sokkal jobban ismerte a színpadi hatás határait, semmint a romantika tulzáiba nagyon beletévedt volna. Ebből magyarázható, hogy e történelmi drámák is megállták helyüket és megfeleltek annak a legfőbb követelménynek, hogy a színpadi műsort legalább részben magyar eredeti termékekből kell összeállítani.

E történelmi tárgyú, hazafias szellemű, romantikus irányú drámái közül az Akadémia és a hivatalos irodalomtörténet legértékesebb-

val felülmúlja az a 15 füzetke, ami most jelent meg.

Halavány, kékes színben, tehát egyszerű köntösben láttak napvilágot ezek a füzetek, talán azért is, hogy ilyen módon az egyszerű köntös alól annál szebben, annál fokozottabban mértékben tűnjön ki a bennük rejlő tartalom hasznos volta. A 15 füzet Albánia, Skutari, Durazzo, Valona, Uj-Szerbia, Úszküb, Monasztir, Mitrovica, Prizren, Uj-Görögország, Szaloniki, Kavalla, Szerresz, Dráma, Kampánia és Kanea gazdasági ismertetését tartalmazza. Az élénken megszerkesztett füzetekben azonban nemcsak a gazdasági vonatkozások felemlítésére térnek ki a szerzők, hanem frappáns színekkel világítanak be e keleti államok és városok életébe. Tehát nemcsak arra szoritkoznak az ismertetők, hogy az olvasó előtti feltárják az egyik vagy másik helyen megnyilvánuló kereslet hanem az ok és okozat közötti összefüggés megszerzésére alkalmat adó körülményeket, hanem az ok és okozat közötti összefüggés alapján jutnak a viszonyok kellő ecsetelésére. Mert e füzetek mindazt az olvasó elé varázsolják, ami egy hely vagy állam gazdasági alakulását determinálja. Így mindegyik ismertetés a földrajzi viszonyok, a lakosság, a földmivelés, az állattenyésztés, az ipar és kereskedelem, a közlekedés, az előálló verseny, a megoldásra váró feladatok taglalására kiterjeszkedik. Minden oldalt a szóban forgó helyről készített kép vált fel és minden füzet végén van a vasuti összeköttetést híven ábrázoló térkép is.

A Magyar Kereskedelmi Múzeum a hazai kereskedelem ügyét akarja nagy lépéssel előbbre vinni. Minthogy pedig a hazai kereskedelem előbbre vitele az egyének érdekeinek és munkásságának összeszövődése folytán áll elő, különös súlyt helyez arra, hogy a magyar kereskedők már utra indulásuk előtt kellőképpen tájékozva legyenek a keleti helyek minden viszonya felől. Mert nyomorúságos viszonyok vannak e helyek legtöbbjén. Például szállodák, ahol az utas fejét éjnek idején nyugvóra hajthatja, bizony csak elvétve és a legkisebb kényelmet biztosítva találhatók fel. E füzetkék erre nézve helyenként megadják az utbaigazítást. De ami szintén igen fontos: az élelmezés kérdése, ennél általában azt a direktívát szegezik

nek tartja *A trónkeresőt*, amelyben Boricsot, a törvénytelen és nyugtalan királyfit vízi színpadra és amelyben *Bánk bán* tragikus fenségét igyekszik elérni. Azonban a színpad és a közönség egy másik darabját tünteti ki kegyével, a *II. Rákóczi Ferenc fogságát*, amelyben a legkedveltebb szabadsághősök: Zrinyi Ilona, Bercsényi Miklós, Rákóczi Ferenc állnak előttünk és amely át-meg-át van hatva tüzes hazaszeretettől, izzó idegengyűlölettel.

Szigligeti nemcsak véres eseményeket ujt föl a multból, hanem derűs jeleneteket is. Érezte, hogy az olyan nagyerejű vitézek, mint a csehvel, olással mérkőző Toldi, mint a törökverő Kinizsi, bizonyára félszegek, esetlenek, neveltségesek lesznek, ha nővel kerülnek szembe, ha a szerelem fegyverei ellen kell küzdeniök. Ebből a felfogásból született egyik ifjúkori, de sikerült vigjátéka, *Rózsa*, amelyben Toldi Miklós először játsza költészetünkben azt a különös szerepet, hogy más képében áll ki lovagi tornára és diadalával másnak szerez feleséget. — Arany Toldinak ezt a lépését tragikusnak, két élet boldogsága megromlásának tünteti föl, Szigligetinél ebből az álarcos vívásból csak tréfás félreértés származik és maga Toldi is belátja, hogy nem szerelemre termett ő, hiszen szerelmeséért, a gazdag, szép Rózsaért még a szakállát sem vérteti le.

Szigligetinek e történelmi vigjátékát nagy

le a szerzők, hogy az utasoknak legtanácsosabb konzerveket magukkal vinni, mert épen a magyar utazók a legtöbb helyen lévő török vagy görög konyhát (juhús és mindenféle erős fűszer) nehezen szokják meg. Érdekesek és nagyon megszívlelendők a nyelvhasználat nemére, az érintkezés módra adott megjegyzések.

Melegen ajánlhatjuk e füzetek elolvasását először különösen a keletre menő, majd a keletet legalább ismertetés alapján ismer-ni kívánó egyéneknek. A Magyar Kereskedelmi Múzeum, — amennyiben már el nem fogytak e füzetek — bárkinek díjmentesen rendelkezésére bocsátja ezeket.

László Béla.

Városítják a tüzoltókat és a mentőket

A városi közgyűlés második napja

Apróbb ügyekkel, de mégis hosszabb vitákkal telt el a mai második napos közgyűlés. Több szabályrendelet-tervezetet fogadtak el ma és kimondták, hogy a *tüzoltóságot és a mentő-intézményt városítják*. A határozat most még csak elvi jelentőségű, a részletek kidolgozását később végzi el a tanács.

A közgyűlés tárgyainak elintézéséről tudósításunk a következő:

Letárgyalta és elfogadta a közgyűlés a Busi-utca szabályozási tervének megváltoztatását, a mezőgazdasági cselédlakásokra, a városi vadászterületek értékesítésére, a városok és nyílt piacok tartására vonatkozó szabályrendeletet. *Vadász* Emil gazdasági felügyelő részére 3000 korona fizetést állapított meg a közgyűlés, majd a jószágigazgatói, műszaki tanácsosi, kulturatanácsnoki állások képesítésének módosítására vonatkozó javaslat beterjesztésére halasztást adott a tanácsnak az áprilisban tartandó rendkívüli közgyűlésig.

Kimondta még, hogy a Csokonai-tér, a Kossuth-szobor körüli tér, a József királyi herceg-utca, a Batthyány-utca burkolására

kitüntetéssel és még nagyobb reménnyel fogadták a 40-es évek kritikusa. Nemcsak azért, mert a Kisfaludy *Mátyás diák*-jának a szerencsés irányát látták vele magasabbra emelkedni, hanem mert Shakespere szellemességét, játékos ötletességét fedezték fel benne, annyival inkább, mivel egy Babel nevű idegen kóbor lovag is élénken emlékezteti az embert a minden idők legkomikusabb személyére, Falstaffra.

A biztató kezdetnek azonban nem lett méltó folytatása. Szigligeti talán nem érzett magában elegendő erőt Shakespere nyomdokain járni, vagy talán azt érezte, hogy ami ereje van, azt szükségesebb feladatokra kell fordítania: a magyar társadalmi drámára, komolyra és vigra egyaránt, és a magyar népszínműre.

III.

A színház közönségét — előbb külföldön, majd itthon is — csak rövid ideig tarthatta hódoltságban Viktor Hugó-nak és társainak romantikus szelleme; a *Vérnáshoz* hasonló rémes események kezdték a hallgatókat elborzasztani, a becsületszóért halmi kész haramiák, az *Ernániaiak*, a tiszta szerelemre is képes erkölcsi szörnyetegek, a *Borgia Lukrécia* mind kevesebb tiszteletre találtak a nézők szemében. Mind gyakrabban felhangzott a követelmény: legyen a színpad a modern élet türe, legyen a társadalmi harcok küzdő-

CRIVENICA

(CRIVENICA)

Nagy gyógyhatású gőrvény és angolkórna, az idegrendszer betegségeinél, vérszegénység, sápkórna, női betegségeinél, elhíjasodásnál és **idült rheumatizmusnál**. Mint klimatikus gyógyhely páratlan maláriánál, influenzánál és minden hurutos betegségeinél.

Modera fürdők nap-, homok- és szabad tengeri fürdőre.

tengeri fürdő és klimatikus gyógyhely, az **Adria partján (Fiume mellett).**

Egyedüli belföldi tengeri fürdő. Mesés homok-plázs. A partot körülbelül 300 méternyire finom homok borítja és oly sekély, hogy gyermekek minden felügyelet nélkül is fürödhetnek.

Kimerítő prospektust küld: **A FÜRDŐ-BIZOTTSÁG.**

az árlejtést kiírja. Egyben azonban Márk Endre és Domahidy Elemér főispán rámutatott arra, hogy a dolog nagyon sürgős, különösen arra való tekintettel, hogy Debreczenben a legközelebbi hónapokban megtartandó országos innepségek alkalmával igen magas vendégek és külföldiek is megjelennek s a burkolat mai állapota szégyenletesen rossz a szóban levő utvonalakon.

Elismeréssel vette tudomásul ezután a közgyűlés a városi múzeum jelentését, majd a Concours Hippique részére 3000 korona segélyt szavazott meg. Több felszólalás és hosszabb vita után elutasította Gyarmathy István ama kérését, hogy az ohati haszonbérleten levő a dohánytermeléshez szükséges épületeket a város váltsa meg. Kimondta még a közgyűlés, hogy a tűzoltóságot városítja s városi intézménnyé teszi a mentőintézményt.

Ezután a Magyarországi Tanító Testületek, az analfabéta tanfolyam, a Patronage-egyesület, a Vakokat Támogató Országos Egyesület részére segélyeket szavazott meg. Elfogadta még a tanács javaslatát, hogy az Első Debreceni Mészhomokkö Téglagyár téglái az Arany Bika épületébe beépíthetők.

Több kérvényt, felelőzést, oklevél kihirdetést, nyugdíjazást, szabadságolást intézett el a törvényhatósági bizottság, mire a közgyűlés este 6 óra után véget ért.

Terhelő adatok Caillauxné ellen

A Rochette-bizottság döntése

Páris, március 28. Előrelátható, hogy Caillauxné kihallgatása még több napon át tartani fog. Szenzációs eredménye a vizsgálóbíró működésének az, hogy mind több és több olyan adat kerül a vizsgálóbíró jegyzőkönyvébe, amely arra mutat, hogy Caillauxné nem megijeszteti, de megölni akarta Calmette-et.

Jelentős adatnak ígérkezik az a megfigyelés, hogy az egyik halálos golyó közvetlen közelből furódott Calmette testébe, Paul dr., a törvényszék orvosi szakértője a gyilkosság után megvizsgálta Calmette ruháját s egy helyen pörkölés nyomát találta rajta. Ez a pörkölés arra vall, hogy legalább is az

egyik golyó teljes közelségből érte Calmette-et. Tapasztalásáról és a vizsgálat eredményéről a közel napok egyikén terjeszti be jelentését az orvosszakértő.

Henry Bernstein vallomása.

Páris, március 28. Henry Bernstein a vizsgálóbíró előtt kijelentette, hogy Messagne Estradere hercegnő ama vallomása, mintha Calmette neki 30,000 frankot ajánlott volna föl, hogy összehozza öt Caillaux első feleségével, alaptalan kell hogy legyen, mert hiszen Calmette számos közös barát és ismerős révén, főleg az ő (Bernstein) révén Gueydan asszonnyal könnyen találkozhatott volna. Calmette különben Gueydan asszonytól egy közös ismerős útján bocsánatot kért, a mikor a Figaro közzétette a Votre Jo aláírású levelet. Vallomása végén Bernstein kijelentette, hogy Messagne Estradere hercegnő nem bírta Caillaux bizalmát.

A Rochette-bizottság döntése.

Páris, március 28. Bár a Rochette-bizottság úgy határozott, hogy tanácskozásait az összefoglaló vélemény közzétételéig titokban tartja, mégis több lap ma részleteket közöl a tegnapi tanácskozásról és a döntésről. Lefevre azt indítványozta, hogy a bizottság több kérdésre csak igen-nel vagy nem-mel válaszoljon, de a bizottság hosszú vita után tizenkilenc szavazattal hat ellen elfogadta Jaures-nek a javaslatát, hogy munkálatairól részletes jelentést terjeszt a parlament elé. A Jaures által kidolgozott expozé, mely fölött élénk vita volt, a kiszivárgott hírek szerint így kezdődik:

— Behizonyult, hogy Monis mint miniszterelnök Caillaux pénzügyminiszter kérésére a főügyész indítványára azt az óhaját fejezte ki, hogy a Rochette-pör tárgyalása elhalasztassék.

Több bizottsági tag kevésnek találta az „óhaj” kifejezést, melynek helyébe utasítást akart tenni, végül azonban a bizottság Jaures szövegezése mellett foglalt állást.

Páris, március 28. Rochette levele, mint azt Jaures bejelentette, Luzernben lett postára adva. Luzernből most az a jelentés érkezett, hogy ott Rochettenek semmi nyoma sin-

csen. Azt mondják, hogy a „Matin” a levelet Rochette feleségének közvetítésével kapta, általában pedig nem értik, hogy miért tette ki magát Rochette annak a veszélynek, hogy a rendőrség kinyomozza hollétét.

Sok a víz a vízműkutjaiban

A vízvezetéki bizottság záró ülése

A vízvezetéki bizottság, amely a debreceni vízvezeték építését irányította, ellenőrizte, ma tartotta meg utolsó ülését. Az ülésen egy örvendetes és egy szomorú tény nyert megállapítást. Az örvendetes az, hogy a vízvezetéki kutak az előirányzatnál sokkal nagyobb vízmennyiséget szolgáltatnak, a szomorú az, hogy a vízvezetéki műnél nagy hiányokat konstataáltak, amelyeket az építő cég még mindig nem hozott helyre.

A mű azonban üzemben van s ez szükségessé teszi, hogy a tanács minél sürűbben és minél erőlevesebben figyelmeztesse a háztulajdonosokat, hogy a vízvezeték vezessék már be házaikba, hogy egyszer már végleg biztosítsák a vízvezeték használatát s a víz jóságát veszélyeztető holtcsövek megszüntessenek. A közgyűlés május 1-ig adott erre határozást s május 1. már rohamosan közeledik.

A mai ülésen Pazár István, a vízvezeték tervezője és építésvezetője jelentette be a felülvizsgálat eredményét, amelyek alapján megállapította a bizottság, hogy a mérnöki hivatal által konstataált hiányok, melyek miatt az építő cég pert is indított a város ellen, ma is fennállanak. A főügyész az erre vonatkozó adatokat azonnal föl is jegyezte, hogy a perben értékesítse. Rossz még ma is a vízjelző óra, amelyet ki kellene cserélni, a gépházi víztelenítés nincs végrehajtva.

A bizottság ennek megállapítása után utasította a vízműfelügyelőséget, hogy a csöveket sürűn öblíttesse.

Megállapították a vízvezetéki mű eddigi üzeme nyomán és a tett tapasztalatok és mérések alapján, hogy míg a 12 kut teljesítő képességét úgy irányozták elő, hogy a 12 kut-

tere. És ha a közönség magyar társadalmi drámát és magyar társadalmi vigjátékot kívánt, ismét hova fordult? Szigligetihez. Szigligetinek kellett a közönség ebbeli vágyát is teljesíteni, a magyar irodalomban ezt a hiányt is betölteni. Majdnem 30 darabbal gazdagítja ezt a műfajt és mint egyéb művei, ezek közül is sok nyer akadémiai koszorút, díjat vagy dícséretet és még több arat viharos színpadi tetszést.

Komolyabb társadalmi kérdéseket ritkán feszeget, az erős szenvedély szavát csak néha szólaltatja meg. Így A fény árnyai-ban, amelyben a főhős a pazarló könnyelműség és a féltékenységek kettős szenvedélyének lesz áldozatává. Egyébként jobb szeret a vigjáték derűs levegőjében tartózkodni. Mint Kisfaludy Károlynak, neki is jobb szeme van az apró gyöngeségek, emberi gyarlóságok, ferdeségek meglátására s biztosabban rajzolja a nevetségnek olyan örök képviselőit, minő a nagyralátó és hiu mamák, a férjvadászó vénleányok, a parancsolgató feleségek, a papucskormány alatt nyugó férjek. Ez örök emberi típusokkal, de azért jellemzően magyar arcú és magyar lelkű személyekkel találkozunk legjobb vigjátékaiban. A mamá-ban, Fenn az ernyő nincsen kas-ban, Nőuralom-ban.

Mindezekben a vigjátékokban Szigligeti bőséges teret juttat a sorsnak és véletlennek, a félreértésnek és fel nem ismerésnek, szóval

mindazoknak a színpadi fogásoknak, amelyeknek segítségével szöttek a vigjátékírók már Plautustól és Terenciustól kezdve a bonyodalmas cselekményt és halmozták egymásra a furcsa helyzeteket. Az érdekes bonyolításban és a hatásos helyzetek alakításában van Szigligetinek legfőbb ereje. Több, mint 100 darabjában a motívumok sokszor ismétlődnek, az alakok is gyakran mutatnak egymáshoz hasonlóságot, de új helyzetek teremtésére mindig van Szigligetinek gazdag leleménye.

Leleményesebbnek, színpadi fogásokban ötletesebbnek sehol sem látjuk, mint híres és méltán népszerű Liliomfi-ban, ebben a klaszszikusnak nevezett bohózatában. A darab valószínűleg ostromot intéz a nézők ellen tévedésekkel és megtévesztésekkel, fölcserélésekkel és félremagyarázásokkal, átöltözésekkel és szöktetésekkel, kölcsönös rászedésekkel, amelyek a mozgósínház képeinek gyorsaságával követik egymást, úgy hogy az ember alig tud magához térni a véletlen zuhatagjaitól és csak akkor eszmél föl, mikor Szilvai professzor rátalál megugrott gyámfiára és mikor e gyámfiu, aki nem más, mint a vándor színész Liliomfi, atyai áldással kapja meg azt a leányt, akit csak szöktetéssel remélt elnyerni. Egyébiránt a Liliomfit nemcsak a lelemény gazdagsága, a furcsa helyzetek érvénylő forgataga tartja ma is színen és a közönség kegyében, hanem és főképp az a szilaj, de nem

bántó jó kedv, az a féktelen, de nem sértő vidámság, amely elárasztja az egész munkát. E tekintetben csak egy magyar költeményt mernék hozzá fogni, Csokorai Dorottyáját, amelyet éppen úgy a gondtalan jókedv szült és a kifogyhatatlan vidámság tart örök életben.

IV.

Szigligeti még bele sem élhette magát egy-egy feladatába, mikor a kor áramlata, a színpad szükséglete már egy másik műfaj terére sodorta. Így jutott a népszínműhöz, ehhez a sajátos magyar drámai műfajhoz, amelynek művelésével szerzett magának legnagyobb érdemeket az irodalomban és legértékesebb sikereket a közönség körében. A népszínmű gyökerei messze visszanyulnak irodalomtörténetünkben, legalább is Kisfaludyig, de akár Csokorai-ig is leírhatunk, azonban e műfaj terebélyes fává csak a Szigligeti ügyes és szerető keze alatt fejlődött ki.

Szigligeti bátrabban merít a népeletről, bőven felhasználja az éppen akkor feltaruló népköltészetet, komoly és főszerepeket mer bizni a nép fiaira, akik előbb csak mint nevetségkeltő mellékalakok jelentek meg a színpadon. De bizonyos, hogy a népszínművet a kor szelleme is hatalmasan növelte és érlette. Népbárát napsugarak melegítették a magyar földet és demokrata szellők áradtak szét a magyar levegőben.

Ha szolid és megbízható vízvezetéki, vagy villanyvilágítási munkára van szüksége, forduljon

Vízvezetéki bekötések, legmegbízhatóbb ejsztoros kutak. Teljes fürdőszoba-berendezések.

SÁFAR MIKLÓS műlakatos, vízvezetéki és villamosvilágítási vállalatához — Saját ház. — Telefon 959.

Villamos csillárok olcsón nagy választékban.

Kedvező fizetési feltételek.

Szt. Lukács-**Kristály** forrás
fürdői **ásványvíz**

a világ legerterjedtebb és legjobb üdítő vize. Debreczeni főraktár **KOZPONTI DROGERIA** városház-épület, ahonnan a vizet házhöz is szállítják. **Kapható minden fűszerüzletben.**

nak együtt 5000 köbméter vizet kell szolgáltatni, addig ma, amikor csak 9 kut van üzemben, mert négy kutat még nem vett át a város, ez a 9 kut 7000 köbméter vizet szolgáltat. Ez a vízmennyiség persze még tetemesen növekedni fog, ha bekapcsolják a per alatt álló négy kutat. Az egyezségi tárgyalások már folynak Törzs és Ormai céggel s meg van a remény, hogy azok eredményre is vezetnek.

A kutak ilyen magas teljesítő képessége most már biztosítja az egyetem és szanatórium vizellátását is a legteljesebb mértékben.

Egy uriasszony és egy kasszatündér kalandja Debreczenben

A kártyabarlang titka

Az egyik másodrendű debreceni szállodában a múlt napok egyikén megszállott két, feltűnően elegáns hölgy. Az egyik S. Ferencné, Szilágyi Juliska néven, a másik Horváth Emerencia néven jelentette be magát. A foglalkozást kitüntető rovatba mindketten ezt írták be: Magánzónó.

A két hölgy pazarul élt a kis hotelben. Előkelő vendéglőkből hozatták az ebédjüket s vacsorálni is a legelső éttermekbe jártak. — Nem ritkán rendeztek pezsgős vacsorát egyik másik vendéglőben s nem idegenkedtek a forró flörtöktől sem.

Schmok Ede detektívnek, aki azóta már megvált a debreceni rendőrség szolgálatából, az Angol Királynőben feltűnt a két hölgy, akiknek vig pezsgőzése és bátor szemecsatája a férfiakkal, nem arra vallott, hogy mágnáshölgyek. A detektív figyelte őket, de a két nő elveszett a szeme előtt.

Közben fölötte érdekes esemény történt. Abban a szállodában, amelyben a két nő lakott, a rendőrség hazárd kártyások tanyájára bukkant. Az első számú szobában rej-

tőztek a hazárd játékosok, akik ide menekültek a rendőrség tekintete elől. Schmok detektív azonban rábukkant a kártyabarlangra. Egy napon lesbe állott és éppen akkor nyitott be a szobába, amikor nagyban folyt a játék.

Két hétre erre a leleplezésre a detektív ismét felosont a szálloda első emeletére s az első számú szoba előtt hallgatózott, gondolván, hogy ismét hazárd kártyásokat leplez le. Csakugyan, a szobából suttogó beszéd hallatszott. Az atléta természetű detektív erre habozás nélkül az ajtóhoz lépett és egy nyomásra betörte a bezárt ajtót.

A detektív meghökkent a látványtól, ami elébe tárult. A szobában hazárdkártyások helyett két megrémült hölgyet talált magával szemben, akik éppen öltözködni készültek és a lehető legkönnyebb öltözékben voltak.

A két nő, aki nem volt más, mint S. Ferencné és Horváth Emerencia, betörőt sejtettek a detektívben és rémülten sikoltozni, csepetni, kiabálni kezdtek. Az egyik egy székelt kapott maga elé, a másik hölgy ékszerreit nyujtva könyörgött kegyelemért.

Pár pillanat és az egész szálloda személyzete fönt volt a szobában.

— Rabló!

— Betörő! — kiabált a segítség megérkeztere a két hölgy.

A szobaasszony elnevette magát:

— Dehogy rabló, egy detektív ur!

A detektív, aki kártyások helyett öltözködő hölgyeket talált a szobában, egyszerre megismerte a pezsgőző dámákat és a következő pillanatban igazolásra szólította fel a hölgyeket.

S. Ferencné egy szatmármegyei kávéháztulajdonos nejeinek mondta magát. A detektív 1600 korona készpénzt és nagyobb értékű ékszert talált a hölgnél. Kísérője, Horváth Emerencia kávéházi felirónőnek mondta magát.

Schmok detektív a két nőt felkísérte a rendőrségre és ott őrizetbe vették őket. Köz-

ben telefonon érdeklődtek a nők után s kitért, hogy S. Ferencné, egy jómódu kávéfőlesége, aki ellen férje sikkasztás miatt feljelentést tett. Az asszony a felirónővel együtt megszökött hazulról.

A rendőrség a két nőt vonatra álltatta és haza kísértette városkájukba őket.

Hogy otthon a mulató hölgyekkel hogyan intézte el az affért a férj és a főnök, arról nem szól a krónika.

A német császár a katolikusok ellen

Klerikális leleplezés

Berlinből táviratozzák: Vilmos császárnak Anna Hesszeni tartományi grófnőhöz intézett leveléről, amely már oly sok szóbeszédre adott alkalmat, a müncheni klerikális „Allgemeine Landeszeitung” új leleplezéseket közöl.

Jaeger birodalmi gyűlési képviselő cikkben foglalkozik a császár levelével és közöl egyes részleteket a levél tartalmából. A cikk szerint Anna tartományi grófnő a katolikus vallásra való áttérése után táviratot kapott a császártól, amelyben a császár a Hohenzollern házból való kizárással fenyegeti arra az esetre, ha megmarad a katolikus valláson és azzal, hogy a Hohenzollern család tagjai minden érintkezést megszakítsanak vele. A császár több levelet írt a grófnőnek, amelyben ideges kirohanást intéz a pápa, a püspökök, a papok és az egész katolikus egyház ellen. Jaeger dr. szerint a levél egyik mondata így szól:

— Arra a babonára tértél át tehát, amelynek kiirtását életem céljául tűztem ki.

Ezt a levelet állítólag Kopp bíboros vette őrizetbe, mert attól félt, hogy a katolikusok tekitnélye csorbát szenvedne, ha ez a levél közismertté válnék. A levél azonban állítólag több másolatban megvan.

Jaeger képviselő megjegyzi cikk végén, hogy ez az eset rendkívül sajnálatos és kielégítő hivatalos nyilatkozatot követel.

S hogy a Szökött katonát, Szigligetinek 1843-ban írt első diadalmas népszínművét nyomkövethetjük meg vagy 25 másnépi szerzeménye, ahhoz tudnunk kell, hogy közben megjelent Petőfi János vitéze, Arany Toldija, Jókai Hétköznapi és napvilágot látott Erdélyi János népköltési gyűjteménye.

Szigligeti nem volt a nép fia, de jól ismerte a magyar népet és elég jártas volt nyelvben is. Ezért sikerült neki néhány máig is élő, a legjobb színészek előadására méltó alakot teremteni, főképp a Csikós és Cigány című munkáiban. Ez utóbbi művében, amelynek főhősét, Zsiga cigányt a mi Ujházink játékból az egész ország ismeri, különösen nehéz dologra vállalkozott: a cigányok közül sorozta komolyszámúba vett, részvételtől alakjait, holott a cigányok, mint a polgári drámákban a parasztok, csak nevetséges háttérül szoktak szolgálni a népszínműben. Szigligeti e műfajban is nagy változatosságot, határozott fejlődést mutat. Könnyed, derűs tárgyak közül, dalokkal és táncokkal vegyített cselekményekből át-átcsap a drámai összeütközések terére; *Lelenc* és *A strike* című darabjai erősen hajlanak a paraszt- és munkásdrámákhoz, amelyeket csak most kezdenek újabb színpadi íróink követni. Azonkívül míg kezdetben a szereplőszemélyek jórészt az uriosztályhoz tartoznak, később a cselekvényt majdnem egészen a nép emberei hordozzák.

V. Igy osztotta meg Szigligeti gazdag és sokoldalú tehetségét a drámai irodalom műfajai között, de élete osztatlanul a *Nemzeti Színház* volt. — Husz éves korában, 1834-ben szerződött kardalosnak ahhoz a budai színtársulathoz, amely 1837-ben bevonult a *Nemzeti színházba*. E társulat tagjai, az épület falai között folyt le munkás, hasznos, egyszerűsággal dicőséges élete. A *Nemzeti Színház*-ból temették is 1878-ban mint a nagyra-nőtt intézet igazgatóját, méltó tisztelettel és országos részvétellel. Szellemére gyönyörű fényt vet az a rendíthetetlen hűség és polgári megelégedettség, amellyel pályáján végig haladt. A színésztől nem csábította el sem politikai, sem társadalmi szereplés, a színházat nem unatta meg vele sem a sűrűn változó feljebbvalók nagyuri szeszélye, sem a színésztársak gyakori torzalkodása. Nemcsak áldásos, hanem szép életet is élt. Születésének százados évfordulóján büszkén áldozhattott emlékének minden magyar színház egy-két becsesebb darabja előadásával, nevét méltán üjíthatja fel őszinte, ünnepi érzéssel minden magyar irodalmi társaság.

De az ünnepi érzésből, a kegyeletes megemlékezésből valamivel többre vagyunk kötelesek mi: Debreczen s a Csokonai-Kör. Szigligeti, mintha nem Nagyváradon, hanem Debreczenben született volna, különös vonzó-

dással viseltetett városunk s a mi szerencsétlen sorsu Csokonaink iránt. Alig van modern tárgyú és főképp népies irányú darabja, amelyben Debreczen nevével ne találkozánk. Személyei közül a tanultak a debreceni kollégiumba jártak, a kereskedők és mesteremberek a debreczeni vásárokat látogatják, a csikósok, pásztorok a Hortobágyon nevedtek, még a hivatalnokok is lakják legalább egy pár évig Debreczent, szolgálatuk a debreczeni sóhivatalt. (*Házassági három parancs.*) — De ami több, van egy-két színműve, amelyhez egészen Debreczen szolgáltatja a tárgyat. Egy operaszöveget írt *Debreczeni bíró*, egy népszínművet *Debreczeni rüppök* címen, amelyeknél azonban sokkal inkább érdekel bennünket az, hogy Csokonait ő vitte először színpadra, költőnk viszontagságos életéből, megható sorsából, csalódott szerelméből ő formált először hol kacagatót, hol ríkató színi jeleneteket. A *Csokonai szerelme* (így nevezte darabját) nem valami sikerült alkotás, amint-hogy nehéz is Csokonairól jó darabot írni, de az bizonyos, hogy Szigligeti színműve közelebb hozta a költőt a közönség szívéhez, a Csokonai-kultuszt hathatósabban terjesztette, mint számos irodalomtörténeti értekezés. — Annak a szeretetnek, amellyel Szigligeti Debreczenhez vonzódott, annak a hódolatnak, amelyet Csokonai iránt érzett, hadd legyen csekély viszonzása az én kegyeletes, az én hálás megemlékezésem.

A KÖZELGŐ HUSVÉT (777) alkalmából n. b. figyelmébe ajánlom

Árjegyzékkel készséggel szolgálok. N. b. rendelvényeit kérve, kiváló tisztelettel:

U L L M A N N S A L A M O N

KÉZIMUNKA ÉS ELŐNYOMDA ÁRUHÁZ.
Krausz Gyula
DEBRECZEN, KOSSUTH-ÚTCA 3. SZÁM.

Megérkeztek a legújabb :: **kézimunkák** a legolcsóbb :: árban. ::
TELEFON 288. SZÁM

Frankfurtból táviratozzák: A „Frankfurter Zeitung“ szerint jól értesült körökben azt hiszik, hogy Kopp biboros megsemmisítette azt a levelet, amelyet a császár Anna hesszeni tartományi grófnőhöz intézett, amikor a grófnő a katolikus vallásra tért át. A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ tegnap azt írta, hogy a levél után való hivatalos kutatás eredménytelen volt és hogy Kopp biboros hagyatékában a levelet nem találták meg.

Külföldi lapok az ellenzéki vezérek külpolitikájáról

Szekfü Gyula Rákóczi-könyve.

Érdekes az a fordulat is, amely a *Szekfü Gyula Rákóczi-könyve* ellen indított politikai hajszában észlelhető. Ma ugyanis egyik fővárosi estilapban politikusok és tudósok díszes sora nyilatkozik Szekfü könyvéről s ugyszólván egytől-egyig tiltakoznak az ellen, hogy ezt a nagybecsű történeti tanulmányt pamfletnek nevezzék és annak politikai céltartalmát tulajdonítsanak. A nyilatkozók között első helyen áll Andrássy Gyula gróf, aki kijelenti, hogy a könyvet még nem olvasta, de ismeri Szekfü és az ő tudományos céljait. — Az én véleményem az — ugymond Andrássy — hogy a művet tudományosan kellene bírálni, nem pedig politikai hajszát indítani. Ugy értesülök, hogy Szekfü könyvében különösen a Rákóczi párisi tartózkodására vonatkozó részt támadják. E részben meg kell gondolni, hogy Párisban oly körülmények is forogtak fenn, melyek mai szemmel nézve nem gentlemanlike hatást tesznek, de melyek magát a királyt, XIV. Lajost is hasonló viselkedésre bírták.

Hasonlóan nyilatkoznak *Hengelmüller László* báró, *Békffy Remig* zirci apát, *Károlyi Árpád* dr., a bécsi cs. és kir. udvari levéltár nyugalmazott igazgatója, *Tagányi Károly* dr. országos levéltárnok, *Takáts Sándor* dr., a magyar képviselőház levéltárnoka.

A miniszterelnök tárgyalásai a románokkal.

Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy Tisza István gróf miniszterelnök ma egy román főpap előtt kijelentette, hogy a közeljövőben a tárgyalásokat a románokkal tovább fogja folytatni, mert a tárgyalások fonala nem szakadt meg, csak kissé összekuszálódott, amit most kell kibonyolítani.

Kolozsmegye a kormány mellett.

Politikai körökben élénken tárgyalják Kolozsmegye közgyűlésének állásfoglalását a miniszterelnök nemzetiségi politikája mellett, amely annál érdekesebb, mivel egyik nemzetiségi érzelmi román bizottsági tag indítványára történt, aki a tárgyalásoknak az ország belbékéjére és közállapotaink konszolidációjára előnyös voltát kiemelve, a közös haza megerősödését és felvirágzását a magyarságnak a nem magyar nyelvű magyar állampol-

gárokkal való kölcsönös bizalomban és megbecsülésben való békés együttélésével látja biztosítva. Az ország közvéleménye láthatja Kolozsmegye állásfoglalásából, mennyire nem volt kifejezője Kolozsvár városa az erdélyi magyarság valódi hazafias felfogásának, a midőn ugyszólván elsőnek sietett kedvezőtlen bírálatot mondani a miniszterelnök politikájáról, melyet a képviselőházi vita lefolyása és annak az országban és a külföldön támadt visszhangja azóta fényesen igazolt.

Vilmos császár és Tisza István gróf.

Berlinből táviratozzák: A „Politische Rundschau“ írja, hogy óriási meglepetést okozott az, hogy Vilmos császár rövid látogatása alatt fogadta Tisza István gróf miniszterelnököt hosszabb magán kihallgatáson. Az ellenzéki sajtó e látogatás kapcsán hozott közleményeiben a kombinációk terén önmagát multa felül. Nevetségesnek mondja Polónyi Géza volt igazságügyminiszter „levitézlett politikusként“ kihoanását a hármasszövetség ellen, miután Polónyi Géza még mindig vessző-paripája volt a hármasszövetség támadása. Ezzel szemben Apponyi Albert gróf és Andrássy Gyula gróf, valamint Kossuth Ferenc is, akik európai híri politikusok, mindég a hármasszövetség mellett foglaltak állást s a két első s legutolsó delegációs üléseken ez állásfoglalásuknak a leghatározottabb formában kifejezést is adtak.

A „Politische Rundschau“ Polónyi mellé állítja a magyar ellenzék mai vezérét Károlyi Mihály grófot, aki a hármasszövetség ellen való agitálásában Franciaországba utazott, sőt a köztársasági elnököt is meglátogatta.

Tisza a hármasszövetségről.

Tisza István gróf miniszterelnök az „Igazmondó“ mai számában rendkívül figyelemreméltó módon teszi szövé Vilmos német császár múlt heti bécsi látogatását és ezzel kapcsolatban fejtegeti a hármasszövetség világpolitikai jelentőségét és fentartásának szükséges voltát. Kiemeli a miniszterelnök cikke, hogy ha valaha, éppen ma életkérdés Európa nyugalma nézve a hármasszövetség zavartalan fennállása, amely a béke ügyét szolgálván, minden olyan kísérletet zavartalaná tesz, amely az egész világ lángbaborítását célozza.

A miniszterelnök kimutatja, hogy Németország katonaságának háromötöde elegendő a francia haderő ellensúlyozására, kétötödére pedig mi számíthatunk abban az esetben, ha az orosz birodalom nagyraevágása fenyegetne bennünket.

Éppen ezért érthetetlen — mondja Tisza gróf — hogy akadnak magyar emberek, akik éppen most ócsárolják a hármasszövetséget, amikor az európai békének és a magyar nemzetnek nagyobb szolgálatot tesz, mint valaha. Furcsa, hogy ellenzéki vezérek, mint Andrássy és Apponyi, mialatt maguk a kormányhoz nagyon közelálló tanokat hirdetnek és a hármasszövetség barátaiaként mutatkoznak, ugyanakkor szabad pórásra bo-

csájtják az ellenzék egyes kisebbrendű tagjait, hogy a hármasszövetség ellen agitáljanak és a meghasonlás konkolyát vessék a nemzetbe. Ez a kétkulacsosság végre is felnyitja a nemzet szemét, amely elveszti bizalmát az ilyen kétéle elveket hirdető párt iránt és bizalmával azokat ajándékozta meg, akik ha kell, a keserű orvosságot is beadják a betegnek, de mindig tiszta bort öntenek a pohárba.

Márk Endre egy iskolát ajándékozott Debreczennek

A mai közgyűlés szenzációja

A mai közgyűlést az egyik szürke tárgyánál szinte szenzációs esemény tette emlékeztetessé. Márk Endre udvari tanácsos egyik nagy telkét a rajta levő épülettel együtt Debrecen városának ajándékozta azzal a céltartalommal, hogy ott a homokkerti iskolák túlszűfoltóságának enyhítésére iskolát nyisson a város.

Az ajánlatot a törvényhatósági bizottság közgyűlése ünnepies csöndben hallgatta végig, hogy a nemeslelkű adományozó szavainak elhangzása után annál lelkesebben, annál több melegséggel zugjon föl az elismerés, taps, élnzés.

Nemesebb, szebb, jobb célt alig is lehetne találni, mint amilyenre Márk Endre szánta és adta a földjét és házát, amely ezután a népnevelést fogja szolgálni. Ma, amikor közgazdasági bajokra hivatkozva, mindenki elzárja erszényét és szivét a kérő szó, a szükség, vagy szép elől, ha az áldozattal jár, a legnagyobb elismerés illeti meg az ilyen cselekedetet, amely egyszersmind főlemelő és megnyugtató.

Az ajándékozási nyilatkozat a Vecsey-Bruckner, valamint a Téglás-kertben építendő iskolák kérdésénél hangzott el.

Könyves-Tóth Mihály dr. tanácsnok bejelentette, hogy a tanács négy új iskolát építet, amelyekre 109,000 koronát fordít.

Patay József vázolta annak szükséges-ségét, hogy a Homokkerten az iskola bővítessék, mert a homokkerti iskola már túlszűfolt.

Márk Endre: Áthatva annak a szükségességétől és fontosságától, hogy az iskola szükséglete minél jobban kielégítettessék, kijelenti, hogy

a városnak községi iskola céljaira a sertés-vásártér és Nagy Jakab telepe közt a Galamb-utcán fekvő majorsági földjén épült nagy házastelkét 600 négyszögöl területtel örök tulajdoni joggal és tehermentesen minden rajta levő tartozékaival följánlja és hajlandó a vonatkozó ajándékozási szerződést a várossal megkötni.

A nagy csöndben és figyelemmel meghallgatott szavak után a közgyűlés tagjai percekig éljeneztek és tapsolták, ünnepelték

Életvidám és üde kinézést

az emberi kor végső határáig csakis józan életmód mellett, czélszerű táplálkozás és tiszta levegőben való mozgás mellett képzelhető. Különösen nagy súlyt kell vetni a táplálkozásra. „Az egészség teljes áldása nem gyógyszerek és csodabűvészet

által

hanem csakis a helyes táplálkozással nyerhető el, mely a testet ápolja és napról-napra fiatalít.“ Ezeket a szavakat egy ismert német orvos és tanár mondta. A czélszerű táplálkozáshoz tartozik az általánosan ismert

Biomalz.

Ez egy jóízű, olcsó tápszer, az egész világon becsülik és szeretik. Nagymértékben erősíti a testet. Kivénült hervadt vonások eltűnnek, az arcszín üdőbb és rózsásabb, az arcbőr tisztább lesz. Vérszegény, halvány, sovány, táplálkozás hiánya miatt lesoványodott személyeknél tapasztalható az étvágy fokozása, a súly emelkedése és a formák mérsékelten való gömbölyödése anélkül, hogy kellemetlen zsiradék a formák szépségét zavarná.

Biomalz ajánlható azoknak is, akik túlfeszített munka, idegesség miatt elgyengültek. Tanárok és orvosok elsőrendűnek ismerik el és több királyi klinikában állandóan használják. Min-

denkit figyelmeztetünk, hogy utánzatok is vannak. DobožK 1:30 és K 2:50. Kóstolómintát leírással díjtalanul küld Chem. Fabrik Gebr. Patemann, Teltow-Berlin 209.

Márk Endrét, aki szerényen fogadta az őt méltán ért meleg ünneplést és sietve elhagyta a közgyűlési termet. A közgyűlés háláját és elismerését fejezte ki ezután s az ajándékozást tudomásul vette.

Stadler ezredes a tartalékos tisztékért

Tényleges és tartalékos tiszték vacsorája

Mióta a debreceni 3-ik honvéd-gyalogezrednek Stadler István ezredes áll az élén, egyre intenzívebb a törekvés, hogy a tényleges és tartalékos tiszték között a *bajtársias* viszonyt egyre szorosabbá tegyék. Míg a múltban a tényleges és a tartalékos tiszték között az érintkezésnek és ezzel együtt a *bajtársias* érzés táplálásának csupán a *fejvergyakorlatok* adták meg a lehetőséget, most a *társadalmi érintkezés* terén is keresnek érintkező pontokat a tényleges és a tartalékos tiszték között. A tisztikar két állománya között a *bajtársi* érzés élénkebb ápolása rendkívül jelentős. Háboruban a tényleges és tartalékos tisztái minőség egészen egygyé forrásul, önfeláldozó tartalékos tisztikart valóban olyan módon lehet szerezni, mint a hogy a Stadler István ezredes szellemében dolgozó debreceni honvéd-gyalogezred tisztikara tette, mikor ma estére vacsorát adott az ezred tartalékos tisztjei tiszteletére a *bajtársias* érzés ápolása céljából. A polgárság és katonaság közötti viszony Debrecenben eddig is ideális volt s ha ennek a viszonynak az ápolásán olyan széles látókörű katonai kiáltságok fognak dolgozni, mint a kitűnő Stadler ezredes, akkor talán elérhetjük Magyarországon is azt az ideális állapotot, hogy a polgárság örömmel és büszkeséggel mondja a magáénak a katonaságot.

A mai összejövetelen hetvennél több tiszt jelent meg a honvéd-gyalogezred laktanyájának dísztermében. Vacsora közben a honvédzenekar adott elő több zeneszámot.

Stadler István ezredes először fölköszöntötte a királyt. Második fölköszöntőjében rámutatott arra, hogy milyen nagy jelentősége van a tényleges és tartalékos tiszték között a *bajtársi* szellem ápolásának. Örömmel konstatálta a *bajtársi* szellem fejlődését abból, hogy az összejövetelen most olyan nagyszámban jelentek meg a tartalékos tiszték is. Rátért azután fölköszöntőjében arra, hogy a tél folyamán egy újítás lépett életbe: a megbeszélő előadások, amelyek ugyan a kezdet nehézségeivel küzdöttek, azonban a legszebb kilátást nyújtották már is, hogy e téren szép fejlődést fognak elérni. A tényleges tisztikar tagjai igyekeztek teljes tudásukkal a továbbképzésben tartalékos tiszttársaiknak segítségére lenni. Szólt azután arról, hogy milyen nagy jelentősége van különösen háboruban a *bajtársi* jó viszonyoknak, azért kívánja, hogy a *bajtársi* szellemet a tisztikar ápolja s minél jobban fejlessze.

A megjelent tartalékos tiszték nevében Kovács Jenő dr. tartalékos hadnagy köszöntötte meg az ezredes és a tisztikar udvarias figyelmét és kijelentette, hogy a tartalékos tiszték polgári foglalkozásuk miatt nem jelenhettek ugyan meg mindenkor a megbeszélő előadásokon, de a jóakarattal megvan bennük és hiszi és úgy érzi, hogy ez a *bajtársi* szellem, amely a háboruban valóban olyan fontos s amelynek ápolását Stadler István ezredes hangsúlyozta, a tényleges tisztikar tagjai és a tartalékos tiszték között megvan s az fejlődni is fog.

A tisztikar vendégeivel együtt sokáig a legmelegebb és legkedvesebb hangulatban volt együtt.

— Asztmás betegeknek a has puffadtsága is gátolja a tüdőt rendes működésében; ebből pedig az következik, hogy rövid lélegzetű egyéneknek a legcsekélyebb szorulásnak sem szabad előfordulni. Szabályos emésztési folyamat elérésére sokoldalú tudományos tapasztalatok szerint mint házi-szer pompásan bevált a természetes Ferencz József-keserűvíz. Lindemann dr. hannoveri közegészségügyi tanácsos megállapította, hogy ez a forrásvíz könnyű, semmiféle fájdalommal nem járó székellést idéz elő, és rendkívül hatásos, ha ugyanannyi meleg vízzel vegyítjük, s reggel éhgyomorral isszuk. A Ferencz József-víz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Mozifilm.

*

Mozifilm, még pedig szenzációs és — ami fontos és kiemelésre érdemes — nem a vászonszínpados mozgósínházak műsorából, hanem a valóságos eleven életből. Az Élet, ez a szolgálkú utánzó, akiről már nem egyszer megállapítottuk, hogy réges-régen kifogyott az eredetiségéből és állandóan másolja az emberi kitalálásokat, most már nemcsak az irodalomból veszi témáit, hanem rávetette magát a mozifilmekre is. Ovasd végig türelemmel — óh nyájas olvasó — a következő, valóságban megtörtént szenzációs históriát és azután dönts el te magad, nem valamely jól rendezett, idegizgató moziképről lopta-e az egészet a plagizáló Élet.

Orosz lapok írják hasábjait arról a cirkuszdramáról, amely Kazánban történt. A Tertjansky vándorcirkusz tartotta a városban előadásait. A cirkusz tagjai között, mint rendesen, volt egy clown is, román származású, magának élő, csöndes ember, aki sohasem keveredett a kollégái közé. A cirkusz starja egy híres milovarnó volt, előkelő születésű, ragyogó szépségű, kedves és szimpatikus hölgy, akinek kedvét kereste minden kolléga és minden habitű.

Tomboló tapsvihár fogadta mademoiselle Fleurette — óh, mily megható romantikus név! — amikor esténként belovagolt a köröndbe a zenekar haragos hangjai mellett. Minden este, amikor Fleurette fölépett, ott állott a manege szélénél a clown: Mirea Festetich — óh, mely még romantikusabb és szívmelengetően magyar hangzású név! — ott állott és majd elnyelt szemével, tüzesen égő szemével a milovarnót. Mert Mirea szerette Fleurette-t, szerette forrón, lángolóan, délszaki szívének egész izzó hevével. Forró szerelme azonban, sajna, viszonzásra nem talált, mert mademoiselle Fleurette mind nagyobb megvetéssel utasította vissza imádójának alázatos közeledését és csak azért is nyíltan kacérkodott egy-néhány ifjú és daliás kozáktiszttel, akik mademoiselle Fleuretteket egyetlen fölépéséről sem hiányoztak.

Egy este, amikor az előadás megkezdése előtt a milovarnó az istállóba ment, hogy lovának cukrot adjon, amint azt minden este cselekedni szokta, az istállófolyosó egy sötét zugából egyszerre csak előrohant a clown, aki ráesett, hirtelen átölelte és meg akarta csókolni. Mademoiselle Fleurette csak vergődve és nagy erőfeszítések árán tudott a szemtelen öleléstől kiszabadulni és alighogy ez sikerült neki, magára emelte lovagló korbácsát és végigvágott vele a clown arcán. A clown eszméletlenül esett össze a rettenetes ütéstől és amikor magához tért, egyedül volt komor bosszúterveivel az elhagyott folyosón.

Másnap este, közvetlenül mademoiselle Fleurette műsorszáma előtt, a clown — aki egész este ott csetlett-botlott a manegében — odatáncolt a milovarnó paripájához és komikus mozdulatokkal simogatni kezdte a ló nyakát. Azután eltávozott. Egy pár pillanat múlva a ló nyugtalanodni kezdett a körülölvágló Fleurette kisasszony alatt, de nyugtalanodását senki sem vette észre a tomboló tetszészajban, amely a kedvelt milovarnót köszöntötte.

Mademoiselle Fleurette elkezdte mutatványait. Eleinte minden jól ment, de egyszerre csak fejét ide-oda kezdte dobni a nemes paripa, ágaskodni kezdett, úgy, hogy a milovarnó csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudta megfékezni. A rákövetkező pillanatban pedig hirtelen a magasba ugrott felegyenesedve a ló azután hanyat esett és maga alá temette a milovarnót. A borzalom kiáltása zúgott végig a publikumon. A cirkusz személyzete odarohant. Késő volt: Mademoiselle Fleurette számára sem volt már segítség. De ekkor két erős kar szórta szíjével a halott

milovarnó köré gyülekező tömeget és velőtrázó sikoltással rogyott a holttestre a clown. Öklével verdeste magát és ordítva kiabálta, hogy ő az, aki izzó taplót dugott mademoiselle Fleurette lovának a fülébe.

Eddig a történet, amely valóban megesett Kazán városában. Elolvastad, nyájas olvasó és most itélj magad; nem valamely szenzációs mozifilmről lopta-e ezt az egész históriát az eredetiségéből kifogyott, plagizáló Élet.

A sajtótörvény megjelent a Törvénytárban

Ma hivatalosan kihirdették az új sajtótörvényt és az esküdtsek reformjáról szóló új törvényt. Igazságszolgáltatásunk e nagy eseményéről a hivatalos *Budapesti Közlönynek* csak egy eldugott közleménye ad ma hírt, amely így szól:

Hirdetés.

Folyó évi március 28-án megjelent az „Országos Törvénytár” (Corpus Juris) 7. száma a következő tartalommal:

XII. t.-c. A m. kir. állami vasgyárak vasércszükségletének biztosítása érdekében teendő némely intézkedésekről.

XIII. t.-c. Az esküdtbíróóság előtti eljárás és a semmisségi panaszra vonatkozó rendelkezések módosításáról.

XIV. t.-c. A sajtóról.

Ára 72 fillér.

Az „Országos Törvénytár” szerkesztősége.

A hivatalos lap egész terjedelmükben fogja holnap közölni az új törvényeket, melyeknek magyarázatos szövegét egymással versenyezve fogják piacra vinni már a legközelebbi napokban a könyvtárak is.

Maguknál a törvényeknél sokkal jobban érdekel mindenkit a kormány az új törvények végrehajtására vonatkozó utasítása. Félhivatalos jelentés szerint az új törvények két hét múlva, vagyis április 11-én lépnek életbe; a végrehajtási utasításoknak tehát pár nap alatt szintén meg kell jelenniük.

Az új sajtótörvény hatása egyelőre csak abban nyilvánul, hogy az *Ujság* című budapesti napilap mai számának élén bejelenti, hogy máától fogva egész direktorium fogja a lap készítését vezetni, a szerkesztésért a felelősséget az eddigi szerkesztőtől egy jogász veszi át. Az eddigi felelős szerkesztő, Gajáry Ödön, főszerkesztő lett, az új felelős szerkesztő Bogya János dr., aki eddig még nem volt újságíró, a lap ügyeit pedig egy kiadó bizottság veszi át, amelynek tagjai: Agai Béla dr., Gajáry István dr. és Kóbor Tamás.

Az *Ujság* ma a lap élén, minden más közlemény előtt jelenti be ezt a változást, azzal az indokolással, hogy az új sajtótörvény ellen való védekezésükkel kell átalakítani a szerkesztő-szervezetét.

„Az új törvény keretében — írja az *Ujság* — el kell helyezkednünk úgy, ahogy lehet, szem előtt tartva, hogy szabadságkorlátozó intézkedései ne ejtsenek csorbát az igazság kultuszán, melyről semmiféle törvény alapján nem mondunk le, megóvhassuk véleményünk függetlenségét kormány, hatóság és közönség ellenében is.”

Az elhanyagolt nátha már nem egy ember egészségébe került.

Forman

nátha ellen

Szelence ára 40fillér

Svédországtól Amerikáig ... Apokalgépes merénylők nyomozása

Levelek Rostás főkapitányhoz

A debreczeni rendőrség — mint köztudomású — a hajdudorogi püspökség bomba-merénylői elfogatásának ügyében köröző leveleket adott ki és küldött szét a szélrőzsa minden irányában, hatalmas hirdetményeket, falragaszokat, amelyek öles betűkkel ígrik a kormány által kitűzött 30 ezer koronát a merénylők kézrekerítőinek. Ezeknek a köröző leveleknek, hirdetményeknek meg is van a hatásuk, de csak annyiban, hogy Magyarországon minden részéről és a külföldről halom-számra érkeznek a levelek a debreczeni rendőrséghez, amelyeknek írói mind aspirálnak a jutalomdíjra, minden pozitív nyomravezető adat, vagy eredmény nélkül.

A legtöbb levél Olaszországból érkezik. A legeldugottabb kis szicíliai városokból és sorra számolnak be arról, hogy hol itt, hol ott látták az állítólagos Cataraut és Mandacscut. Tegnapi Napolyból érkezett egy ilyen tartalmu levél, ma Folignoból és mindenünnél, ahová a 30 ezer koronás jutalomdíjat ígérő plakátok eljutottak.

S hogy Amerika se maradjon mögötte az európai kontinensnek, az Északamerikai Egyesült Államokból is megérkezett az első hiradás.

Letartóztatás Zürichben.

Az Ohio állambeli Clevelandból (amelyet odakünn amerikai magyar Debreczennek szokás nevezni) egy magyar nyelvű névtelen levél érkezett a debreczeni rendőrséghez a napokban. A névtelen levélíró egy Horváth Mihály nevű amerikai magyarra hívja föl a rendőrség figyelmét. Elmondja, hogy ez a Horváth Mihály, aki jelenleg Magyarországon Győrben tartózkodik, már Amerikában is nagy magyar gyűlölő volt s munkástársai előtt több ízben olyan kijelentéseket tett, amelyek majdnem bizonyossá teszik, hogy része van a hajdudorogi püspökség ellen elkövetett merényletben. Ajánlja a levélíró a debreczeni rendőrségnek, hogy indítsa

meg az eljárást az Amerikából hazakerült győri Horváth Mihály ellen.

A debreczeni rendőrség egy átiratban meg is kereste a győri rendőrséget és kérte Horváth Mihály kihallgatását. Ez a kihallgatás meg is történt és — mint előre látható volt — súlyos kudarccal végződött.

Horváth Mihály teljes alibit igazolt a győri rendőrség előtt, amelynek elmondta, hogy a clevelandi Roebing-vasgyárban egy magyar munkástársa halálos ellensége volt neki már odakünn is, s most hogy néhány hónappal ezelőtt hazajött s ideát is kellemetlenkedni akar neki.

A debreczeni rendőrség természetesen napirendre tért a Horváth Mihály ügye fölött. hogy a nyakába vegyen ezer más hamis nyomra vezető terhet, amely névtelen és névvel jelzett levelek alakjában tömegesen érkezik a napi postával.

Levél Amerikából.

Zürichből táviratozzák: Néhány nappal ezelőtt a rendőrállomásokon nagy plakátokat függesztettek ki, melyekkel a debreczeni apokalgépes merénylők tetteseit keresik és 30.000 koronát ígérnek annak, aki nyomra vezet. — Tegnapi egy izgatott ember jelentkezett a rendőrségen és azt vallotta, hogy az Ankelegasse egyik házában tartózkodik a keresett ember egy félvilági hölgnél. Rendőrök mentek ki a házba, de a merénylőt nem találták. Végre észrevették, hogy a háztetőn járkal egy ember. Elfogták és kiderült, hogy egy szegény munkásember, akinek csak az a büne, hogy hónapok óta koldulásból tartja el magát. Letartóztatták.

Nyomozás Svédországban.

A debreczeni rendőrséghez tegnap érdekes küldemény érkezett Svédország fővárosából Stokholmból. A stockholmi rendőrség megírja, hogy a körözőleveleket eljuttatta az ország minden részébe s a plakátokat kiragasztatta. Beküldi egyszersmind a stockholmi rendőrség rendőri lapjának egy példányát, amelyben közlik Catarau és Kirilov fényképét. A stockholmi rendőrség ugyanis megcsináltatta a beküldött körözőlevelek fényképe után a merénylők kliséjét és lekötölte a rendőri újságban.

Arra nézve különben, hogy a külföldi rendőrhatalóságok mennyire segítségére igyekeznek lenni a magyar rendőrségnek, jellemző a stockholmi rendőrség, mely a Debreczenben kiadott mindhárom körözőlevelet svéd nyelvre átfordítva kiadatta és lekötöztette.

Önkéntes detektívek.

A kitűzött harmincezer korona jutalomdíj sokkal intenzívebben foglalkoztatja az embereket, mint hinni lehetett volna. Kötetekre megy azoknak a leveleknek a száma, amelyeket a debreczeni rendőrséghez írnak külföldről, de főleg Magyarországból. Ezek a levelek jó részt tanácsokkal látják el a rendőrséget, más részről ajánlkozásokot rejtenek és sok olyan van is, amely magyarországi személyeket gyanúsít. Egy selmebányai ügyvéd például kereken kijelenti, hogy a tettes se nem Catarau, se nem Kirilov, hanem más valaki. Azt mondja a selmebányai ügyvéd a levélben, hogy a tetteseket a beteges idegzetű férfiak körében kell keresni, mert az ilyeneknek a szenvedélye a gyilkolás vagy az arra való felbujtás. Bizonyára Debreczenben is vannak ilyen férfiak — írja a különös ügyvéd — azok között kuttasson a rendőrség. Végül megírja azt is, hogy az ilyen férfiak közelébe piros fejkendő nőnek öltözködve lehet legkönnyebben eljutni. Ha

— írja — a főkapitány egy megbízható detektívet elküld hozzá, ő utbaigazítja.

Egy fogarasi fodrász-segéd azt írja, hogy neki kitűnő ideája van arra nézve, hogyan lehetne elfogni Catarauékát. Levélben azonban nem írja meg, hanem küldjön a debreczeni rendőrség neki előleget, hogy Debreczenbe utazhasson és itt kipakol a tervével.

Ime, így dolgoznak az önkéntes detektívek a nagy nyomozásban.

Színház

* **Vasárnapi előadások.** (A színházi iroda jelentése.) Holnap, vasárnap két előadás lesz a színházban. Délután Bakonyi és Huszka kitűnő operettje, a „Nemtudomka” kerül színre, melynek zeneszámai egytől egyig rendkívül melodikusak; a darab szövege igen kedves és mulatságos s így a siker minden elsőrendű kellékével fel van szerelve. A főszerepeket ezúttal is Borbély Lili, Nagy Aranka, Serfőzy Etel, Kassai, Rónai, Oláh, Szalai, Sz. Nagy, Kormos, Várady és Vándory játsszák. Jegyek a szokott vasárnap délutáni mérsékelt helyárakkal válthatók a pénztárnál. Este Heltai Jenő szenzációs erkölcsrajza, „A Tündérlaki leányok” kerül színre. Ez a vigjáték keretébe beállított igen mély tartalmu életkép kétségtelenül az idei szezon legkimagaslóbb ujdonsága és annak színrekerülte mindenütt művészeti eszményszámba kell hogy menjen. A közönség a pénteki premier óta egyre nagyobb érdeklődéssel viseltetik a darab iránt és azért kérik azokat, akik a vasárnap esti kisbérletes és a hétfői C) bérletes előadásokhoz jegyet óhajtanak, erről idején gondoskodni szíveskedjenek. A vasárnap esti előadásra földszinti és első emeleti páholyok, továbbá elsőrendű támlások is válthatók, már az első soroktól kezdve.

* **A „Gül Baba” reprize.** (A színházi iroda jelentése.) A kedves és szép zenéjű színmagyar daljátékot, a „Gül Babát” eleveníti fel a színház folyó hó 31-én, kedden. A kiváló mű már évek óta nem került színre a debreczeni színpadon. A címszerepet Fehér, Gábor-diákot Borbély Lili, Leilát Nagy Aranka, Mujkót Kassai játssza. A többi főszerep Rónai, Szalai és H. Serfőzy Etel kezében van.

* **„Timár Liza”.** (A színházi iroda jelentése.) A színház megszerezte és legközelebb be is mutatja Bródy Sándor legújabb színművét, a „Timár Liza”-t. Bródy minden újabb színpadi megnyilatkozása egy nagy mértékű a magyar litteraturában, melynek Bródy egyik legjelesebb, de minden kétségen felül, legegységibb írója. A társulat nagy lelkesedéssel készül a „Timár Liza”-ra, mely a hátralévő rövid, már csak hat hétig tartó, szímidény egyik kimagasló pontját fogja képezni.

MEGHÍVÓ

CSIPISZ ANTÓNIA KISSASSZONY
ÉS
MAYER SOMA UR

a Mayer és Sauerkraut udvari és kamarai szállító cég főnöke esküvőjére, melyet az érdeklődő közönség jelenlétében HÉTFŐN és KEDDEN március hó 30. és 31-én tartanak meg az

APOLLÓ-SZÍNHÁZBAN.

Gratulációkat és jegyelő-jegyzéseket a színház pénztára fogad el.

„A FIRMA HÁZASODIK! . . .”

jelszóra való hivatkozás mellett.

Rendes helyárak!

Ha a háziasszony nem tudja, hogy milyen pótkávéval használjon a babkávához, kísérelje meg a Kathreiner-féle Kneipp malátakávéval.

Teljesen meg lesz elégedve.

A kísérletnél öngyűljünk a főző utasításra, mely mindenütt kapható. Aki részletesebb útmutatást kíván, írjon a Kathreiner-féle malátakávé gyárak részvénytársaságnak, Wien, I., Annagasse 8.

Orosz izgatás Amerikában.

New-Yorkból jelentik: A muszka veszedelmek s a debreczeni szörnyű katasztrófának a számai Amerikáig is elnyulnak. Régi dolog, hogy az orosz propaganda a legképtelenebb fegyverekkel, de leginkább mégis a nagy tömegekben guruló rubel hatalmával törekszik híveket toborozni a nagyszlav eszmének, minden eszközt, utat és módot fölhasználva arra, hogy Amerikába szakadt rutén népünk vallás érzületét is befolyásolja, megmételje, gyűlöletet támasztva mindenütt, ahol csak lehet, a papság ellen izgatva, az Uniótól való elszakadásra csábítva az eddig hitéhez is, hazájához is hű és igaz rutén népet.

Hogy az orosz propaganda a lázításnak és csábításnak milyen veszedelmes eszközeivel él, annak igazolására ideiktatom annak a brosurának szövegszerű fordítását, melyet száz és száz ezer példányban kisorosz és nagy orosz nyelven, legújabbban New-Yorkban nyomattak, hogy elárasszák vele az Egyesült Államokban élő magyarországi rutén népet. Ime a brosur:

„Bratja Uhrorussi! Mi, nem egyesült görög katolikus orosz nép, Oroszországból jöttünk ide. A mi szívünk vérzik, mikor halljuk, hogy Ortinszki püspök oly kegyetlenül bánik veletek. Ti már sokat gondolkoztatok és türetetek. Köpjétek Rómára és az ő szolgáira és jöjjetek hozzánk. Minket muszkáknak neveznek és ezzel ijesztenek titeket, hogy hozzánk ne jöjjetek. Drága barátaink, ti nem emlékeztek, hogy éneklük az óhazában a következő verset: He, de hány kunyhót veszítettek a muszkák: vérrokonaink stb., stb. . . .

Gondolom, hogy a ti apáitok és nagyapáitok elmesélték azt, hogyan jelentek meg 1848-ban az oroszországi oroszok a Kárpátokban. Azok voltak az oroszországi híres és vitéz kozákok. Eljötték ők megmenteni Ferencz Józsefet a magyaroktól. Sok ezer orosz lelte halálát a Kárpátokban. Egyesek a harcúterén, mások pedig méreg által pusztultak el, mivel a magyarok mérget szórta a kutakba és a folyóvizekbe. Akik visszatértek hazájukba, elmesélték, hogy mennyi sok valódi orosz nép nyomorog Magyarországon s ezt szívükre vették az oroszországiak s az ott levők azon gondolkoznak, hogyan kéne kiszabadítani az orsz népet a magyarországi uralom és járom alól. Adja az Ég, hogy mihamarabb a Kárpátokban újból a vitéz kozákok jelenjenek meg, nem a Ferencz József segítségére, hanem a szegény magyarországi orosz nép kimentésére a magyarországi iga és járom alól. Addig is gyertek, kedves barátok, hozzánk itt Amerikában és egyesüljünk és tömörüljünk egy oroszországi zászló alá. A vér bennünk, akik Oroszországból valók vagyunk, épp az, ami bennetek, a hitünk és a beszédünk is egy és ugyanaz: orosz.

Az ellenségeink, hogy szétszórják az orosz népet, kieszelték valami Uniót. Ti nem esküdtek se Rómának, se az Uniónak. Ti meg vagytok keresztelve a pravoszlavni hitben s régi időkől fogva a templomban is így említenek meg benneteket: Mindnyájatokról, mint pravoszlavni keresztényekről emlékezzen meg az Ur. Miért félték hát a pravoszlavniától? A ti papságotok esküt tett Rómának és a pápának. Ők görög szertartású római katolikusok. Sokan megselekedték ezt kényszerűségből. Jöjjetek magatok és hozzátok magatokkal papjaitokat is a skizma alá. Ne hallgassatok semmiféle beszédre, mert ha valaki skizmatikus, az még nem az orosz cár alattvalója. Ti jól ismertétek Tóth Elek vikáriust, ki itt mint amerikai polgár halt meg. Most is vannak a mi pravoszlavni papjaink között polgárok, akik részben Oroszországból, részben Magyarországból és Ausztriából jöttek ide.

Ellenségeink bennünket cároszlavoiaknak is neveznek, mivel mi az orosz cárt is imádkozunk templomainkban. Erre ez a feleletünk: Nemcsak a cárt, de az Egyesült Államok elnökeért is imádkozunk. Némely templomban pedig az ausztriai császárt is imádkoznak. Imádkozunk a cárt, mivel

itt, e szabad földön élünk. A cár nem feje, csak hű fia a mi egyházunknak. Hogyha feje lenne az egyháznak, akkor keresztelhetne, eskethetne, gyóntathatna is. A cár mind-e szertartásokat nem végzi; a cár éppen olyan tagja az egyháznak, mint mindenki más s épp úgy kezét csókol bármely papnak, mint a legszegényebb ember. Pláton, a mi főpüspökünk, eljött ide Kievből, az anyavárosból. Az ő lelke tiszta orosz s vele elbeszélgethettek a ti nyelveteken. Pláton püspök megért benneteket és ti is megértitek őt, hisz kis-oroszországi születési.

Kedves barátaink! Jöjjetek csak hozzánk, hiszen mi egyek vagyunk, rokonok vagyunk. Ne menjetek Ortinszkihoz, aki már hetedik éve itt sanyargatja a magyarországi népet. Lehet, hogy a ti papjaitok között akadnak olyanok is, kik a néppel együtt éreznek. Ezeket a papokat Pláton püspök örömmel és szívesen fogadja. Ha papjaitok nem jönnek veletek gyertek magatok, papjaink tudják a ti nyelveteket és szokásaitokat, így hát ne féljétek, nem lesztek elhagyatva. Barátaink! Szálljatok magatokba, nehogy az utódaitok átkozzának azért, hogy sirját ástátok meg a magyarországi orosz nép jövőjének. Nincs min törni a fejeteket. Itt az idő! Rajta! Egyesüljünk, ahányan vagyunk, az orosz zászló alatt!

Elképzelni is bajos azt a hangot, amelyen irnak az orosz propaganda lapjai, az Amerikanski Prawoszlavny Wiestnik és a Swijet, amelyek a leghihetlenebb színekkel ecsetelik a magyarországi rutén nép helyzetét, a legkörülmönfontabb hazugságok keretében találva föl a máramarosi pört magát is, a legarcátlanabb módon izgatásra, a gyűlölet szítására használva föl a debreczeni megrázó tragédiát is, melyet a fanatikus fajgyűlölet átkos szelleme oly elvetemedett gonoszsággal eszelt ki és hajtott végre.

Az anyós és veje.

Gyilkos kísérlet a dikicscel.

Szalai János margittai csizmadiamester szintén nem azok közül való, akik imádják az anyósukat. A mester orosz viszonyban élt az anyósával Sós Mártonnéval, aki éveken át segítette, míg végre megvonita vejétől a támogatását. A csizmadia mindent megpróbált, hogy az öreg asszony jóindulatát megnyerje s eleinte furfanggal, hízelgéssel igyekezett az anyós kegyelmeibe jutni, Sós Mártonné azonban hajthatatlan maradt.

A csizmadiamester tegnap végső kísérletet tett. Elment az anyósához és kétszáz koronát kért tőle. Az öreg asszony durván elutasította, mire vőm uram nyugodtan leült:

— Nézze csak — mondta — én nem mehetek a bankba pénzért. Magának kötelessége adni, mert van.

— Ha van, hát van — pattant fel az anyós. Amim van, magam szereztem keservesen. Nem adok egy fillért sem.

Szalai János még mindig nyugodt volt: — Hát pedig muszáj. Figyelmeztetem, nagy baj lesz. Addig adjon, amíg szépen beszéllek.

A csizmadia felállt, ráfordította a kulcsot az ajtóra. Sós né remülten rikkoltozott, Szalai János pedig elővett a zsebéből egy éles dikicsét, hatalmas bőrvágó kést:

— Már most aztán utoljára kérdezem: lesz pénz, vagy nem lesz pénz?

Az asszony kiabált: — Nem adok, nem adok, ha megfeszülök se adok!

A csizmadia rárontott az anyósára s a dikicscel több életveszélyes szurást ejtett rajta. Az öregasszony eszméletlenül, véresen rogyott össze. A házbeliek bezárták az ajtót, a merénylő pedig elszaladt. Az elöljáróságára ment, ahol jelentkezett:

— Instálom, elbántam a napaimmal. Értessitették a csendőrséget s megindult a vizsgálat. Sós Mártonné állapota aggasztó.

Letartóztatott cigányasszony

A törzsorvosné tolvaja

Négy nappal ezelőtt vakmerő lopást követtek el dr. Sauerwald János honvéd-törzsorvos kárára. Dél előtt, míg a lakásban takarítottak, ismeretlen tettes belopózott az ebédőbe s a szekrényről elvitte Sauerwaldné ékeszereinek nagyobb részét. A törzsorvos panaszt tett a rendőrségen s ez alkalommal előadta, hogy az 1500 korona értékű ékszernek briliáns gyűrűből, női aranyórából, hosszú láncból és egy safir-rubin kövekkel díszített nyakékből állottak.

A főkapitányságon Oláh Gyula detektívnek osztották ki az ügyet. A detektív megállapította, hogy besurranó tolvaj követte el a lopást. A környékbeli lakosok és Vida Gábor vasúti őr előadásából megtudta Oláh, hogy a törzsorvos lakása körül egy cigányasszony ólalkodott tíz évesnek látszó fiával.

Oláh Gyula nyomában a cigányasszony után nyomozott. Erről mindössze annyi szemlélyelést kapott, hogy a járása feszes, katonás. A detektív a régi téglavetőbe kereste a cigányasszonyt. Sikerült megállapítania, hogy a gyanúsítottat Rostás Juliánnának hívják. Többszörösen büntetett, veszedelmes besurranó tolvaj.

Házkutatást tartottak a lakásán s ekkor a párna alatt elrejtve megtalálták a briliáns gyűrűt. A többi ékszert azonban nem találták meg. Rostás Juliánna fia bevallotta, hogy a törzsorvos házában, a Nádor-utca 2. szám alatt az anyja átadta neki a gyűrűt. Otthon azután elvette tőle s elrejtette.

A detektívnek ma délben sikerült nyomára akadni a cigányasszonynak. Mikor ez meglátta üldözőjét, futásnak eredt. Oláh üldözőbe vette a menekülni akaró tolvajt s hosszas hajsza után elfogta. Megbilincselve kísérte be a főkapitányságra, ahol vallatásra fogta.

Rostás Juliánna körömszakadtáig tagadta a lopást. Erre szembesítették azokkal, akik látták dr. Sauerwald János lakásából kijönni. A cigányasszony mindamelllett ártatlanságát hangoztatta, moha a törzsorvosné a gyűrűt sajátjának ismerte föl.

A cigányasszonyt Oláh detektív letartóztatta s folytatja a nyomozást a többi ékszer után.

APOLLO

Ma utoljára

Susanne Grandais

felléptével

AZ ÁRULÓ.

Psilander felléptével

AZ ÖRDÖG CIMBORÁJA

Huszár Károly :: a magyar Duci bácsi

felléptével — PUFI CIPÓT VENNE.

Molnár Ferenc mókája. — 300 méter 10000 méter nevetés.

WEISZ ADOLF

posztókereshedőnél, Debreczen, Rossuth-u. l. (Első takarékpénztár palotájában.)

Gyapju szövetek legújabb kivitelben

Gyapju szövetek legnagyobb választékban

Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott

árak mellett

szereshetjük be

HIREK

*

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, é. hó 29-én prédikálni fognak: a Nagytemplomban Konrad Zoltán s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órákor Szele György lelkész, 11 órákor Hajdu Gyula s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Boér Károly vallásánár, az Árpád-téri templomban Uray Sándor lelkész, délután 3 órákor Páncél Jenő s.-lelkész, az ipotályi templomban Kovács János vallás-oktató lelkész, a homokkerti imaházban Polgár Gyula s.-lelkész. — Vasárnap délután a vallásos estély elmarad.

Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órákor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

— **Miklóssy püspök Nyiregyházán.** A hajdudorogi püspökség székhelyének kérdésében Miklóssy István dr. püspök ma délelőtt titkárnja Melle Emil kíséretében Nyiregyházra utazott. Megérkezte után meglátogatta Ujfalussy Dezső főispánt és a püspöki lakás dolgában folytatott megbeszélést. A püspökhöz igen közelálló elyről nyert értesüléseink szerint a nyiregyházai székhely kérdése teljesen pozitív. A püspök Nyiregyházán ideiglenesen a görög katolikus egyház Szent-Mihály-utcai bérpalotájában fog lakni augusztus elsejétől addig, amíg az állandó püspöki rezidenciát fölépítik. A nyiregyházai négyosztályos küldöttség Szabó László dr. ottani ügyvéd vezetése alatt külön vonaton, holnap délután érkezik Debrecenbe, ahol Miklóssy püspök a piarista főgimnázium tornatermében fogadja őket.

— **Az őszi hadgyakorlatok.** Szombathelyről jelentik: A bécsi és budapesti lapok jelentették, hogy az őszi hadgyakorlatok a Dunántúl lesznek, állítólag szombathely környékén le egészen a Stájer határig. Érdeklődtem a szombathelyi katonai és polgári hatóságoknál, hogy kaptak-e valami előzetes értesítést a hadvezetőségtől, de mindenütt azt a választ kaptam, hogy semmiféle ilyen értesítés eddig nem érkezett. Magáninformációim szerint a hadgyakorlatok főhadiszállása Körmenten lesz, ahol herceg Batthyány-Strattmann Ödön várában már megkezdődtek az előkészületek. Itt fog lakni Vilmos császár és Ferenc Ferdinánd trónörökös.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Ma utoljára
A legkiválóbb Pathé műsor!!

A MEZŐK VIRÁGA

Gyönyörűen színezett 4 felvonásos társ. dráma.

1. Zene.
2. Fesztői tájak, Wigt szigetéről.
3. A hűtlen szolgálo. Amerikai dráma.
4. A ravasz szobaleány. Kacaglató.
5. A mostoha apa. Bohózat.

ELŐADÁSOK kezdete ma vasárnap, d. u. 3 órá-tól 5-ig mérsékelt helyárrakkal, 5-től 10-ig rendes helyárrak. Minden kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától.

ÉRTESETÉS! Hétfőtől — március hó 30-tól az — előadások 7 órákor kezdődnek.

Hétfőn — Kedden — Szerdán március hó 30-án, 31-én, április 1-én

Borzalmas vasúti katasztrófa

2 részben. Az amerikai Witagraph gyár mesterműve.

Azonkívül a nagyszerű Pathé műsor.

— **Jegyzőkönyv hitelesítés.** A ma befejezést nyert két napos közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Domahidy Elemér főispán é. hó 30-án délelőtti tizenegy órájára tűzte ki.

— **A fővárosi hírlapírók a vidéki újságírókért.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Tegnap a „Világ”, ma pedig a „Magyar Hírlap” foglalkozik a vidéki hírlapírókkal s ennek során azt mondja, hogy a vidéki hírlapíróknak semmiféle szervezetük nincsen, mert a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége nem képviseli semmi tekintetben a hivatásos újságírókat. Vaskereskedők, rendőrkapitányok, ügyvédek, árvaszéki ülmökök, egyszóval rendes életpályán mozgó emberek a tagjai s eredményeket a hírlapírók érdekében kimutatni és elérni nem is tud. A vidéki újságíróknak csakis Budapesten lehet létesíteniök egyesületet, amely azután városról-városra járva szervezné az újságírókat, amiben a fővárosi újságírók a legmesszebbmenő támogatásban részesítenék a vidéki kollégáikat. Semmi akadály sincs annak, hogy a fővárosi újságírók a vidékiekkel együtt egy nagy erős szervezetben egyesüljenek. A mozgalom megindult s legközelebb nagy arányokban fog az eszmének propagandát csinálni.

— **Járásbíróság Érmihályfalván.** Érmihályfalváról jelenti tudósítónk: Az igazságügyi kormány a székhelyi járásbíróság útján leiratban kérdést intézett Érmihályfalva község képviselőtestületéhez: milyen áldozatot hajlandó hozni a járásbíróóság felállítására érdekében s van-e módja arra, hogy a járásbíróóság személyzetének lakásviszonyairól gondoskodjék. Ebben az ügyben Érmihályfalva képviselőtestülete tegnap rendkívüli közgyűlést tartott. A képviselőtestület kimondta, hogy hálás köszönettel fogadja az igazságügyi kormány jóakaratait s a járásbíróóság létesítése ellenében a következő alternatív ajánlatot teszi: 1. A község hajlandó ingyen telket adni s ha az épületet az állam építi fel, ehhez 30,000 koronával hozzájárul. 2. A község maga hajlandó az ingyen telken épületet emelni, de ebben az esetben 3,500 korona évi bérösszeget kér az igazságügyi kormánytól. Egyben garanciát vállal a község, hogy a bíróság bírói kara és személyzete a törvényes lalkpénzért megfelelő lakást kap. Az alternatív ajánlatot a község sürgősen felterjeszti döntés céljából az igazságügyi miniszterhez.

— **Hétfőn, március 30-án** mutatkoznak be az Uranus-színház színpadán a kiváló William akrobata-csoport, kik bámulatos s rendkívül ügyes komikus erőtornászok, azon kívül szerződtette az Uranus-színház igazgatósága Conrady Mariette kutyaszínházat, kik a nagyszerű műsor keretében fognak néhány napig vendégszerepelni.

— **Vakmerő rablótámadás egy gyárban.** Brassóból táviratozzák: Vakmerő rablótámadás történt ma délután az államvasutak itteni gépgyárában. Haraskievics Mihály gépgyári igazgató a munkások kifizetésére szolgáló pénzeszsákkal, amelyben 70 ezer korona volt, éppen a pénztári irodába akart menni, amikor a sötét folyosón két árcos rabló megtámadta, a kezéből kiharagták a pénzeszsákokat s kirohantak az utcára. Az igazgató segélykiáltásaira a gyár munkásai üldözőbe vették a rablókat egy csomó hozzájuk csatlakozott rendőrrel s a város végén már közeliükbe érték, mire a rablók revolvereiket rántották elő s lövöldözni kezdtek. Valóságos revolver-csata fejlődött ki, amelyben egy rendőrt megöltek, egyet halálosan megsebesítettek s egy csomó munkás is megsebesült. A rablók is több sebből véreztek, amikor sikerült elfogni őket. A munkások megakarták lincselni a két rablót, akiket csak nagy erőfeszítéssel tudott megoltalmazni a rendőrség.

— **Pénz-, szivar- és cigarettatárcák,** finom bőr nőitáskák, uti bőröndök, kosarak és teljes utifelszerelések a legolcsóbb szabott árak mellett **Mentze Henrik** újdonságok áruházában Piac-u. 38. szám.

— **Protestáns estély.** Vasárnap délután tartja a Hittanszaki Önképző Társulat protestáns estélyét a kollégium dísztermében a következő műsorral: 1. Ima a harc előtt. Storchtól. Előadja a Főiskolai Énekkar. 2. Megnyitó. Tartja Kiss Ferenc felügyelő tanár. 3. a) Beethoven: Vezeklés. b) Schubert: Képmás. Éneklő Csiry István hittanhallgató. Zongorán kíséri Almássy Márton hittanhallgató. 4. dr. Ravasz László, kolozsvári theol. akad. tanár beszéde. 5. Vörösmarty-Ernyei: Szép Ilonka. Melodráma. Szavalja Gargya Jollánka urleány. Zongorán kíséri Schneider Mariska urleány. 6. Várady Antal: Satanas. Szavalja Tihanyi Kiss Sándor hittanhallgató. 7. a) Mendelssohn: Tavaszi dal. b) Erdős Renée-Farkas Ödön: Mese. c) Magyar népdalok. Éneklő Varga Ferenc hittanhallgató, kíséri Almássy Márton hittanhallgató. 8. Tónódi: Oh örök hatalmu... Férfikarra írta Mácsai. Előadja a Főiskolai Énekkar 12 tagja. Tekintettel a nőegyleti ünnepélyre az estély pontosan 5 órákor megkezdődik.

— **Uj ügyvéd.** Fülöp Miklós dr., a debreceni fiatal jogászság szép képzettségű, rokonszenves tagja, a marosvásárhelyi ügyvédvizsgáló-bizottság előtt ma délelőtt letette az ügyvédi vizsgát.

— **A debreceni ref. felsőbb leányiskola és leánygimnázium** 1914-ik év április 2-án és megismételve 3-án iskolai ünnepélyt rendez a következő műsorral:

- I. Dvorák: *Humoresque*.
- II. Villásyné villájában. Vigjáték egy felvonásban. Irta: *Tordai Grail* Erzsi.
- III. *La Furlana Italiana* (Danse ancienne.)
- IV. *Válogatos lepke*. Iskolai daljáték. Irta: *Farkas Imre*. Zenéjét szerzte: *Sztojanovics Jenő*.
- V. *Empire jour*.
- VI. *Jancsi és Juliska*. Iskolai daljáték egy képben.

— **Az Uránia nagymozgó** magystilű műsorának legnagyobb szenzációja „A mezők virága” című 3 felvonásos poetikusan hollandus filmjáték, mely ma kerül utoljára bemutatásra.

URANUS

Korona-
Passage Telefon
3-28.

Ma utoljára
A legnagyobb siker!!
HENNY PORTEN SOROZAT 6-IK KÉPE:

ŐFENSÉGE

Vigjáték 3 felvonásban.

1. Zene.
2. A kis boxer. Amerikai tréfa.
3. 4. **SZENVEDÉSEK ISKOLAJA.** Amerikai dráma 2 felvonásban.
5. **A megzavart premier.** Amerikai humoreszk.
6. **Az utitársak.** Amerikai vigjáték.

ELŐADÁSOK: ma vasárnap d. u. 3 órá-tól 5-ig mérsékelt helyárrakkal, 5-től 10-ig rendes helyárrak. Minden kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától.

Tisztelettel értesíti az Uranus színház igazgatósága a n. é. közönséget, hogy az előadások hétfőtől — március hó 30-tól kezdve este 7 órákor kezdődnek.

Hétfőn — Kedden — Szerdán március hó 30-án, 31-én, április hó 1-én

Henny Porten sorozat utolsó képe

Álarcos szerelem !!!

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Azonkívül az új kísérő műsor
A kiváló műsor keretében vendégszerepelnek:
A William-csoport komikus akrobaták
Csodás mutatványukkal.

Fióközlet: Arany János-utca 15. sz.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női bluzokat legszebben tisztít
FEUERSTEIN MOSÓINTÉZETE PIACZ-UTCZA 63. SZÁM.

Telefon: Fióközlet
732. Főüzlet 11-57.

Gyenge csontalkatu

gyermek, kik undorodnak a csukamájolaj szedéséről, egész különös szeretettel tanúsítanak a Scott-féle emulsió iránt. Ez az ok indítja az orvosokat arra, hogy a közönséges csukamájolaj helyett Scott-féle emulsiót rendeljenek, ha a kis pácienseknek csontképző elemre van szükségük. A Scott-féle emulsió, csontképző alkatrészekből álló összetétele folytán, a fiatal szervezetnek erőt kölcsönöz és pótolja a csontoknál ilyen esetekben hiányzó ásványállományt. A gyermekek kezdenek egyenes testtartással járni és rövid idő múlva kellő biztonsággal, életvidáman futkosnak. Határozza tehát el magát halvány, gyenge gyermekeivel, a jó, könnyen emészthető Scott-féle csukamájolaj emulsiót szedtetni, mely őket rövid idő múlva piros-pozsgásokká, vidámakká teszi.

De csak a Scott-féle emulsió és nem más. Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű helyetget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére, Wien VII, egy gyógyszertár úján próbaadagot küldünk.

Akinek Damjanich volt a vőienye.

Aradról jelentik: Nagymultu matróna halt meg tegnap reggel 81 éves korában Aradon: özv. Bora Pálné született Herr Antónia, akinek évtizedek előtt elhalt férje, Bora Pál honvédfőhadnagy volt a szabadságharc idején és az aradi vár védelmében, majd a szerbekkel vívott utcai ütközetben magy szerepet játszott. Ennek az érdekes párnak még az esküvője is rendkívüli körülmények között zajlott le. Kint Magyarországon történelmének legszebb fejezete készült, egy nagy-szerű és véres hősköltemény, bent az aradi vár templomában pedig 1849 július 18-án egy finom szerelmi idillnyertszanktifikációt a házasság szentségében. A fiatal pár esküvőjénél Damjanich János tábornok, akkori váraparancsnok és Desseffy Arisztid tábornok — mindketten vértanuhalált szenvedtek — voltak a tanúk és több mint száz honvédtiszt volt jelen.

Kinevezés. A m. kir. dohányjövédéki igazgató Kövendi Lajos dr. dohányjövédéki segédtisztet a debreceni dohánygyári igazgatóságnál a X. fizetési osztályba dohányjövédéki tiszté és Lányi Imre ideiglenes minőségű díjtalan dohányjövédéki gyakornokot ideiglenes minőségű segéddíjas dohányjövédéki gyakornokká nevezte ki.

Felhívás a háztulajdonosokhoz. A városi tanács 395/1914. számú határozata alapján felhívja a számvevőség azon ház- és telektulajdonosokat, akik csatorna használati díj tartozásukkal hátralékban vannak, hogy tartozásukat 8 nap alatt a város házépítész-tárába annyival inkább fizessék be, mert különben azok a csatornázási szabályrendelet 10. §-a értelmében közzadók módjára végrehajtás útján is be fognak hajtatni. Egyben figyelmeztetnek, hogy külön felszólítások ezentúl kiadatni nem fognak.

Tavaszi idényre a legszebb kalapok, elegáns nyakkendők és kintinó fehérneműek Frank Imrénél a Dréher mellett. Telefon 855.

Postaszolgálat repülőgépen. Pétervárról táviratozzák: Pétervárott a röpiülést a posta szolgálatába akarják állítani. Az első kísérletet Pétervár és Nizsnij-Novgorod között fogják tenni. A császári aeró-klub már érintkezésbe is lépett a postaiügyi minisztériummal, amely a tervet nagy örömmel fogadta. Egyelőre két-három Farman-vagy Sikorszki-típusú repülőgépet állítanak a posta szolgálatába.

A Debreczeni Kölcsonös Segélyző-Egylet mint Szövetkezet igazgatósága értesíti a tagokul belépni szándékozó nagyérdemű közönséget, hogy a most alakult 31-ik évtársulati betéti könyvecskékre a befizetések után e hó végéig nem számít késedelmi filléreket.

Bivalyok a vonat alatt. Tegnap hajnalban Glück Áron margittai birtokos istálló-jában tüz ütött ki. Az égő istállóból három bivaly kimenekült a szabad mezőre, ahol a három állat a vasuti töltésre került. A vonat éppen ott robogott el és a három bivalyt elgázolta. Mindhárom megdöglött. Ezalatt pedig Glück Áron istállója teljesen elhamvadt. A kár meghaladja a kétezer koronát.

Csak Török-pezsőt igyunk, minden jobb üzletben kaphatja.

Halalos párbaj. Leobenből táviratozzák: Kartvinszky Zsigmond lovag, az itteni bányászati akadémia hallgatója ma egy eddig ismeretlen egyénnel párbajt vívott, melyben halálra sebesülten esett el. A rendőrségnek eddig sem az ellenfele, sem pedig a párbajsegédek neveit, sem pedig a párbaj okát nem sikerült megállapítani. Kartvinszky már tizenegy év óta jegyben járt egy itteni kávé leányával s most lett volna meg az esküvője. Azt hiszik, hogy ellenfele és a párbajsegédek a külföldre menekültek.

Ma kerül utójára bemutatóra az Uránus-színházban a Henny Porten legsikerültebb alakítása az „Öfensége” című 3 felvonásos vígjáték. 3 órától 5-ig mérsékeltan lezállított helyyarák.

Versenyárgyalás. Utak fentartási szereinek szállítására írt ki ajánlati versenyárgyalást Máramaros vármegye alispánja. Határidő április 30. Felfelvilágosítások a debreceni kereskedelmi- és iparkamaránál nyerhetők.

Házasságok. A debreceni állami anyai könyvi hivatalban az elmúlt héten a következő jegyespárok jelentkeztek kihirdetés végett: Hatvani Ferenc—Takkács Juliánna, Bódogh Zsigmond—Huszka Anna, Czibere Miklós—Varga Zsuzsánna, Kottász Sándor—Boldog Katalin, Schlinghoff Ferdinánd—Bari Borbála, Szentesi Kálmán—Móré Margit, Molnár János—Szabó Juliánna, Hodzak Ferenc—Darvas Erzsébet, Erdős István—Kovács Juliánna, Brüll László—Silberstein Anna.

Házasságot kötöttek: Máté Lajos—Pituk Margit, Bodnár Bábor—Barna Erzsébet, Luczi Ferenc—Kabuczki Róza, Röckert Sándor—Tomja Juliánna, Kádár Lajos—Király Pirooska, Balogh Imre—Domímitz Matild, Szabó Imre—Végh Etelka, Pávai János—Oláh Juliánna, Bocska Barna—Halász Juliánna, Csecsödi Lajos—Hunyadi Eszter, Lichtig Adolf—Glück Flóra, Kozma György—Cseresznyés Erzsébet, Tomcsik Albert—Szöllösi Katalin, Erdei István—Tóth Eszter, Tóth Béla—Gyüre Berta.

Eladott magyar leány Szalonikiban. Kézdivásárhelyről jelentik: Zólya Anna magyarországi származású dohánygyári munkásnő Szalonikiban eladta tizenhárom éves hugát, Elvirát egy George Santapontos nevű dohánygyári alkalmazottnak. Az ottani konzulátus tudomást szerzett a dologról, Zólya Annát letartóztatták és a konzuli bírászkodás értelmében a kézdivásárhelyi törvényszék körébe utalták az ügyet. A törvényszék Barcsa Miklós bíró elnöklelte alatt tegnap tárgyalta az ügyet és Zólya Annát tagadása dacára hat hónap börtönre ítélték. A főtárgyaláson a kis leány nem jelent meg, noha a konzulátus az ottani rendőrségnek már egy hónappal ezelőtt átadta, hogy szállítsa vissza Magyarországra.

Gyilkos hagyma. Makóról táviratozzák: Kirschner Jakabnak a makói hagymatermelő részvénytársaság igazgatójának ma bejelentették, hogy a hagyma ára 5 koronával emelkedett. Kirschner, aki 32 éves em ber ez örömhíre szívészélhűdés érte, összeesett és meghalt.

Életunt cselédleány. Egy szurtos, kis 15 éves cselédleány alkart öngyilkos lenni ma délelőtt. Balog Juliánna, aki a Nyil-utca 37. szám alatti lakásán gyufaoldatott ivott. Az öngyilkos kísérletet a házbeliek még idejében észrevették, telefonáltak a mentőknek, akik bevitték a közkörházba. Állapota nem veszedelmes.

Megfulladt a szilvagon. Zomborból jelentik: Brankov Miroslav öt éves fia aszalt szilvát evett. Egy vilvagon megakadt a fíu torkán. Az apja gyorsan orvosért futott, de mire az orvossal visszajött, a szerencsétlen gyerek megfulladt.

Etvágytalanság, gyomorgörös, emésztési zavaroknál a legbiztosabb hatású házi szer a

PALMA

PROBAÜVEG 40 FILLÉR.

Kapható:
Dr. Szelényi Árpád
gyógyszerésznél
Debreczen, Piac-utca 30. szám.

Végzetes rókavadászat. Kézdivásárhelyről jelentik: Tegnapelőtt Rudi Mihály hilibi gazdálkodó egy erdőőr pajtásával kiment a gelenecki erdőbe vadászni. Az erdő aljában sikerült is egy órkát elejteni, mely azonban felugrott és menekülni igyekezett. Rudi a róka után eredt, utolérte egy bokorban, s fegyvere agyával háromszor hozzácsapott. A harmadik ütésnél a fegyver felhúzott ravasza elsült és Rudi János golyótól szíven találva, nyomban meghalt.

Susanne Grandais és Psillander játéka ma okvetlen nézze meg az Apollóban.

Horner Arthur bookmaker Debreczenben, Piac-utca 41. sz. I. emelet, elfogad az összes bel- és külföldi-versenyekre start és klasszikus versenyekre előnyös fix-fogadásokat. Halmozott fogadások köthetők. Double és Triple eventek. Telefon: 10-11.

A tavaszi idény összes újdonságai, a legszebb kalapok, izléses nyakkendők, finom fehérneműek Frank Testvéreknél, az új megyeház mellett.

Féhhelyyarákkal mutatja be a teljes esti műsort délután 3 és 5 órakor az Apolló.

Gép- és gyorsíró kisasszonyt keresünk, ki mindkét szakmát feltétlenül bírja, lehetőleg azonnali bellépésre. Hegedűs és Sándor, Debreczen.

Mikor a lakásunk menyorság. Az ideális lakás az, amikor a háztulajdonos a fűtés, főzés, mosás, lakástisztítás és lépcsőjárás technikai gondját a lakókról leveszi. Egy ilyen meglepő komforttal épített 4 szobás II-ik emeleti lakás kiadó május 1-re a Piac-u. 34. szám alatt a bérházban.

Meglopták a piacon. Kádás Mihályné Geréby-telepi lakos ma délelőtt panaszt tett a rendőrségen, hogy valaki a Rákóczy-utcai piacon a kabátja zsebéből 40 koronát tartalmazó pénztárcáját kilopta. A rendőrség megindította az eljárást.

Osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai huzásán

15,000 koronát nyert: 40813.
10,000 koronát nyertek: 9933 32182.
5000 koronát nyertek: 26331 61467 72124 91187.
2000 koronát nyertek: 1003 3347 6418 19442 23461 34074 36156 36400 43444 45206 45382 50781 54786 57596 64317 65148 68579 71693 80352 91769 92866 93943 96258 96501 97578 98032 99113 100689 107333.

1000 koronát nyertek: 6394 9795 10683 11695 12385 13537 19879 19928 20795 23497 24334 26389 28459 32007 32273 34311 35262 35531 38682 41339 43791 44668 44715 44950 46474 49123 49374 52067 56777 58489 61320 62581 65378 70024 70074 70384 70377 71100 73807 75911 75972 76329 76704 77460 78697 79845 80198 81237 85698 86598 86694 88524 91124 97278 99394 100018 100254 102102 104033 105284 107718.

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES AGOST Szinye-Lipóczy Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Halálozások. Az elmúlt két napban a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalban: Wágner Erzsébet r. kath. 36 éves, Mocsár Ferenc ref. 24 éves, Nagy András ref. 6 éves, özv. Nagy Sándorné ref. 80 éves, özv. Nagy Jánosné ref. 73 éves, Kelemen Juliánna ref. 12 hónapos, Enyedi Árpád r. kath. 2 hónapos, Kardos Róza ref. 11 hónapos, Beke Sándor ref. 1 hónapos.

Kalap, nyakkendő, fehérnemű a legnagyobb választékban Werner Sándor uridivat üzletében, a Hungária-kávéház mellett.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **A Pesti Futár sajtópöre.** A Pesti Futár 1910. évi június hó 25-iki számában „Bácskai, Erdélyi és a többi” címen „127 hamis okirat, Hurok Albert nyakán. Jelentkeznek a nyomdászok” alciművel súlyos vádakat tartalmazó cikk jelent meg dr. Bácskai Albert ügyvédrel. Bácskai sajtópert indított a Pesti Futár ellen, amelynek szerkesztője, Nadas Sándor vállalta a cikkért a felelősséget. Ma tárgyalta ezt a sajtópert a budapesti büntetőtörvényszék dr. Kállay Miklós elnöklésével. Nadas Sándor a tárgyalás során sajnálkozását fejezte ki és ehhez védője, Vázsonyi Vilmos hozzáfűzte még, hogy védené nevében arra kérte a főmagánvádlót, hogy bocsásson meg Nadasnak, aki csak eszköz volt ebben az ügyben és nem kezdeményező, mert Nadas becsületes és tisztességes újságíró. Bácskai kijelentette, hogy társadalmi helyzete és körülményei nem engedik meg, hogy kartársra kivánságának eleget tegyen. Erre a bíróság folytatta a tárgyalást és Nadas behajthatatlanság esetén 50 napi fogházra átváltoztatható 800 korona fő és 700 korona mellékbüntetésre ítélte.

§ **A budapesti recept-csalás.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A királyi táblán ma folytatták a tárgyalást a csalással vádolt gyógyszerészek bünpörében. Délben befejezték a pörbeszédet, s ekkor az elnök közölte a fellelkel, hogy az ítéletet kedden délelőtt féléltizkor fogja kihirdetni.

§ **Ártatlanul megvádolva.** Csalás és felbujtás vádja miatt állott ma a debreceni törvényszék előtt Major Károlyné 44 éves asszony, egy lakatosmester felesége. Major Károly 1910. év július havában Asztalos Gerszon debreceni lakostól egy cséplőgépet vásárolt 2200 koronáért s a gépet 2000 koronára bebiztosította a Hazai biztosító intézetnél, egyszersmind átiratta a gépet felesége nevére. A gép 1912-ben elromlott, majd Mócz András földbirtokos tanyáján megégett. Sáska István akatosság az vallotta, hogy Majorné rábeszélésére ő gyújtotta fel a gépet, mert az asszony pénzt ígért neki. Majorné valami miatt összeveszett a sógorával, aki névtelen levélben feljelentette az asszonyt. A mai tárgyaláson kiderült, hogy Majornét bosszúból jelentették fel, az asszonynak semmi része a büncselekményben s azért a törvényszék felmentette.

§ **Büntető főtárgyalások.** A debreceni törvényszéken a jövő héten a következő bűnügyek kerülnek főtárgyalásra:

Március 30-án: Szirkó László királysértés vétsége, Kugler György lopás büntetése, Borbély László lopás büntetése, Csonka Béni közokirathamisítás büntetése, Szabó Lajos és társa csalás büntetése.

Március 31-én: Grünfeld Herman, Stern Lajos és társa, Schwartz Ignác és társa, mind annyian vétkeves bukás vétsége miatt.

Április 12-én: Komádi Mária lopás büntetése, Szabó Miklósné lopás büntetése, Madai Imre sikksasztás büntetése, Kovács Jenő magánokirathamisítás büntetése.

Április 2-án: Suba Sándor gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége, Tréfi József súlyos testi sértés büntetése, Tulipán Márton lopás büntetése, Tóth György hatóság elleni erőszak büntetése, Bor János választási jog elleni vétség.

Április 3-án: Szigeti Gábor lopás büntetése, Makai Zsófia lopás büntetése, Siket Károly súlyos testi sértés büntetése.

Április 4-én: Klein Vilmos gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége, Bánóczi Antal királysértés vétsége, Papp Sándor lopás büntetése, Dobozi Sándor zsarolás vétsége, Nyilka Mihály magánokirathamisítás büntetése.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde

Magyar hitel	843.75
Osztrák hitel	639.—
4 százalékos koronajáradék	82.40
Allamvasut	712.—
Jelzálogbank	441.—
Rimamurányi	851.50
Salgótarjáni	796.50
Közuti vasut	632.—

Magánleszámitolási kamatláb

Bécs 3 3/8% — Berlin 3 1/4% — London 2 1/16%

Budapesti gabonátőzsde

Strasser és König debreceni bizományos távirati jelentése.

Buza májusra	11.68
„ októberre	12.64
„ 1914. április	8.68
Rózsa októberre	8.90
„ áprilisra	—
Zab októberre	7.48
„ áprilisra	—
Tengeri 1914. évi jul. máj.	6.75

Készaru változatlan.

Fizetéseketelenségek. Az Allgemeiner Creditorenverband a következő fizetéseket közli: Biró Henrik kereskedő Galgóc, Ungvári Gergely papírkereskedő Nagyvárad, Weisz Izsák papírkereskedő Somogy-Szill, Erbeszkorn Mihály kézműárkereskedő Felsőgalla, Hesser Henrik borkereskedő Bonyhád, Trebits Jakab vegyeskereskedő Obecse, Holzer Márton és Társa borkereskedő Zombor.

CARL KRONSTEINER-féle időálló méz a façade festék

törvényileg védve.

50 színárnyalatban kgr.-ként 24 f.-től feljebb.

Évtizedek óta bevált festék, felülmúlja az összes utánzatokat. Egyetlen célszerű mázoló anyag még a már festett homlokzatoknál is.

Email-façade festék sohasem kopik, náras után fed, hideg vízben feloldva egyszeri levonás után kész. Méregmentes, ideális festőanyag belső helyiségek, lámpatünetek, színek, pavilonok, sátrak stb. festésére. Minden árnyalatban kapható négyzetméterenként 5 fillérért.

Mintakönyv és prospektus ingyen.

Carl Kronsteiner,
Wien, III., Hauptstrasse 120.
Raktár minden nagy városban.

„VIRÁGHÓ” KÉZ- ÉS ARC-KRÉM

a jelenkor egészségügyileg legjobb piparszere. 1 tubus 80 fillér. Mindenütt kapható. Dobos K. 160.

EREDETI BENZ CSÉPLŐKÉSZLETEK

BENZIN-LOKOMOBIL

ALLÓ ÉS FEKVŐ RENDSZERŰ. TELJES JÓTÁLLASSAL. :: KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK. :: ÁRJEGYZÉK INGYEN.

BENZ MAGYAR AUTOMOBIL-ÉSMOTORGYÁR RÉSZV-TÁRS.

BUDAPEST, KÖZPONT: V., KERÜLET, DOROTTYA-UTCA 9. SZÁM. :: GYÁR: VII. KERÜLET, ILKA-UTCA 31. SZÁM.

Aki sokat ül,
annak a jó emésztésről kell gondoskodnia

Egy bevált, válogatott legjobb és hatékony gyógyfűvekből gondosan készített, étvágygerjesztő, emésztést előmozdító és enyhén hashajtó házi szer, mely a mértékletesség, hibás étrend, meghűlés, álló életmód és a bántó székrekedés, pl. gyomorégés, felfúvadás, főbőleges sauképződés és a gyors fáradtság ismert következményeit, enyhíti és elmulasztja, a

Dr. Rosa-féle halzsam gyomor-baj ellen.

Főraktár: Fragner B. gyógyszerésznél, cs. és kir. udvari szállitonál „A fekete sashoz”, Prag, Kleinseite 203. Ecke der Nerudg. Postal széküldés naponta.

Egész palack 2 K, fél palack 1 K. A pénz előleges beküldése mellett 1 K 50 f-ért 1 kis palackot, 2 K 80 f-ért egy nagy palackot, 4 K 70 f-ért 2 nagy palackot, 8 koronáért 4 nagy palackot, 22 koronáért 14 nagy palackot küldök az osztrák-magyar birodalom bármely állomására.

Raktárak Ausztria-Magyarország összes gyógyosztoraiban.

ÓVÁS! A csomagolás összes részét a törvényesen beajstromozott védjegyet viselik!

MEGHIVÓ

a Hajdudorogi Keresztény Fogyasztási Szövetkezet folyó évi április hó 5-én délután 4 órakor a gör. kath. leányiskola helyiségében megtartandó **rendes évi közgyűlésére.**

Tárgyak:

1. Az 1913. évi zárszámadás és mérleg előterjesztése.
2. A szövetkezet feloszlása feletti határozathozatal.
3. Felszámoló-bizottság megválasztása.

Hajdudorog, 1914 március 22-én.
Ujhelyi Andor, elnök.

A hivatalos gyógyszerészkönyvben — az olasz királyság jegyzékében felvéve.

SYRUP PAGLIANO
ERNESTO PAGLIANO TANÁRTÓL NÁPOLYBAN
Calata San Marco, 4.

Folyékony — Poralakban — Komprimált tablettákban (pilulák).

A legjobb vértisztító- és húdtószert. Kétféle tavaszi és őszi kura, mindig jótékony hatású. Kétféle: Gyógy-szeresztől kiállított 1894. Olasz egészségügyi kiállítás 1900 arany éremmel. Nemzetközi milánói kiállítás 1906. Nemzetközi kiállítás Buenos Ayres-ben 1910 az arany érem nagy díszoklevél. Nemzetközi egészségügyi kiállítás Róma 1912. nagy díszoklevél. Kapható a jobb gyógyosztárakban.

ÓVÁS: Nehogy a számtalan, az egészségre ártalmas utánzatoktól félre vezetessünk, tessék mindig határozottan **csakis a mi védjegyüket** kérni: **Syrup Pagliano Ernesto Pagliano tanártól Nápolyban** és ne valami mást.

Gyógymód és egyéb felvilágosítás nálunk szerzhető be. Irodalom és levelezés minden nyelven. Különlegességeinket osztr.-magyar raktáraink az egész birodalomban postabér- és vámmentesen árusítjuk.

Takarmányrépamag
Lóhere, Lucerna
Fűmag kaszálóra
Fűmag rétekre
Bükköny, Muhar
Köles, Cirok
Csibehúr, Tengeri
Konyhakerti magvak
Eriurti virágmagvak.

KERTÉSZETEMBŐL:

Kanna gumók
Cactus györgylke
Krizantemum
Angol pelargonium
Magyar muskátli
Tubarózsák
Magas törzsű rózsák
Kuszó rózsák
Diszcserjék, Disztlák
Bokor rózsák, Fenyűk
 legolcsóbban

Kontsek Géznál Kossuth-utca.

3513—1913. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A derecskei kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Weinberger W. cég végrehajthatónak Löwy Sámuel és neje Rösinger Eszter ellen folytatott végrehajtási ügyében 750 korona tőke, ennek 1913. évi aug. hó 1-ik napjától járó 6% kamatai, 99 korona 30 fillér már megállapított végrehajtási és az árverést, jelenleg 28 korona 30 fillérben megállapított, valamint a csatlakozott Derecskei Közgazdasági bank r.-t. 470 korona s járulékaiból álló követelése kielégítése céljából a derecskei kir. bíróság területén levő, a derecskei 314. sz. betéti A + 1. sor. 1568 hrszámú házas beltelekre 800 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendelhetvén, annak foganatosítására határidőül **1914. évi április hó 20 ik napjának d. e. 11 óráját** e bíróság árverési termébe kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitétt ingatlan kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ (kétharmad) részén alul eladatni nem fog.

A bánatpénz az ingatlanok kikiáltási árának 10%-a.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt e kir. járásbíróság mint tkvi hatóságnál, úgy Derecske község házában tekinthetők meg.

Derecske, 1913. december hó 20-án. A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

Fürt s. k., kir. jbiró.

Cséplésnél

pénzt, időt, munkát
takarítanak meg a
Stern-féle szabadalm.

dobkosár-betétléccel.

Kérjen felvilágosítást
 ingyen és bérmentve

Bárdos és Brachfeld

műszaki és villamosági vállalat
BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCA 5. SZÁM.

Dr. Sztankay Aba gyógyszerháza a Nádorhoz
DEBRECZEN, ATTILA-TÉR.

Ajánlja saját találmányu, kitűnő készítményeit.

DR. SZTANKAY-féle

HONTHIN - TABLETTA

Legmakacsabb hasmenést gyógyítja. Egyedüli gyógyszer, melyet élő magyar gyógyszerész állított elő s melyet a magas kormányhivatalos gyógyszerre tett. Egy doboz ára K 1.20.

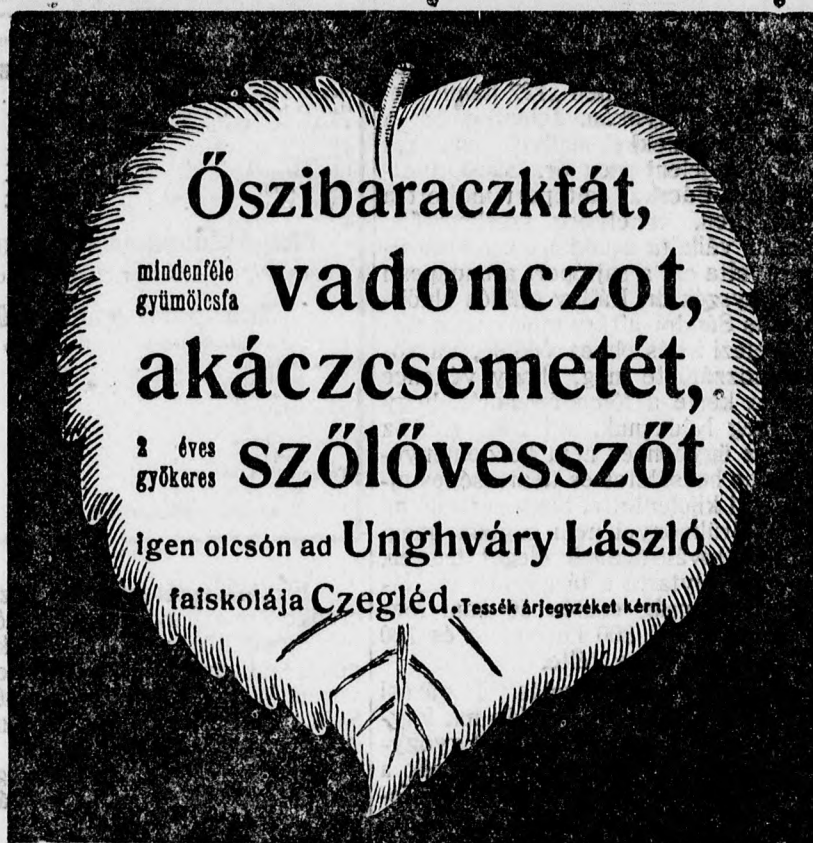
Mindkét gyógyszer kapható a monarchia nagyobb gyógyszerházaiban — s a készítőnél Debreczen, Szentanna-utca—Attila-téri NÁDOR gyógyszerházaiban.

Legjobb hashajtó DR. SZTANKAY ABA

:: EULAXANS-TABLETTAI ::

Fájdalommentes székletet idéz elő. Hascikarás sosem lép fel. Az étvágyat nem rontja. Használata takarékos, amennyiben egy szem teljesen elegendő a széklet előidőzésére.

Egy tubus ára K 1.20.

Őszibarackfát,

mindenfélé
 gyümölcsfa

vadonczot,

akáczcsemetét,

2 éves szőlővesszőt

igen olcsón ad Unghváry László

faiskolája Czegléd. Tessék árjegyzéket kérni!

3800 bolgár

100 évnél idősebb!

E balkán nép keménysege és ezen magas életkorának teljes erőben való elérése titka: a

„YOGHURT.” Ez egy tejből készülő, rendkívül táp erejű étel, mely a szervezetre csodálatos erősítő és és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítmény módja, amellyel roppant olcsó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Irjon azonnal egy levelezőlapot **BAUMANN tejgazdasága, Nagyszobon 5** címre és ingyen kapja meg a „A YOGHURT jelentősége mint táp- és gyógyszer- című füzetet. — Azonkívül kap 5 phiola „Baumann-féle YOGHURT-ferment”-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt készítéséhez, ha 1 K 60 fillért is beküld bélyegeken vagy postautalványon.

Eredményes küzdelem

a peronospora-, gyümölcsfák-, burgonya-, mező- és növényártalmak ellen biztosan elérhető

MAYFARTH önműködő

:: SYPHONIA ::

készülékével, továbbá különlegességek
bor- és gyümölcsajtók
:: Herkules ::
hidraulikus sajtók,
szőlő- és gyümölcs malmok,
teljes szüretelőberendezések.

stb., továbbá mindennemű gazdasági gépek és szerszámok legjobban kivitelben kaphatók

Ph. Mayfarth & Co.

mezőgazdasági gépgyárban

Wien, II., Tabarstrasse 11.

Frankfurt a/M.,

Berlin,

Páris.

Képes nagy árlap 391. ingyen és bérmentesen. — Képviselek kerestetnek.

DALMA

SZÖVET-MARADÉKOKAT

melyek nálam felhalmozódtak, áron alul, óriási árengedménnyel adok el.

Ezen szövet-maradékok elegendők teljes férfi-öltönyökre, nadrágokra, palétókra, női kosztümökre, aljakra stb.

Kérlek maradákat mintákat férfi- és női szövetekből, melyeket ingyen és bérmentve küld:

KARL KASPER
postályára. INNEBRUCK 433.

Bérbeadó

üzlethelyiség és lakás!

Egy jól jövedelmező üzlethelyiség lakással együtt :: Hajduhagházon 336. sz. a. kiadó. Értekezhetni Eckstein Mórnal Hajduhagházon, Kossuth-utca.

Elsőrendű darabos mész és portland cement

állandóan jutányosan kapható az **Első Debreczeni Mészhomokkötéglagyár** Részvénytársaság diószegi uti. telepén (a közbágyó-híd mellett).

Valódi brünni szövetek az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak	szelvény 7 kor.
	szelvény 10 kor.
	szelvény 15 kor.
	szelvény 17 kor.
	szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-ert, szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkarnagyi, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron adok, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert postályai raktár

Siegel-Imhof Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetzükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városl ujbérbáz 26. A nagy-érdemű urak pártfogását kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziszser a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

MIHALOVITS JENŐ
gyógyszertárban, Debreczenben.

NŐI, LEÁNYKA- ÉS GYERMEK-KALAPOK

eredeti párisi modellek, gyászkalapok nagy választékban. Olcsó szabott gyári árban szerezhetők be

Kalapgyár raktárában ::
Simonffy-utca 2. sz., városi bérbáz.

Ritka kedvező alkalom!

6 drb igen jó házi törülköző 50/100 cm. K 2-70, 6 drb. tiszta len családi törülköző legjobb minőség K 3-55, 6 igen finom kettős damaszt törülköző 55/120 cm. K 7-—, 6 nehéz tiszta len törülköző K 3-20, 1 tiszta len damaszt garnitúra gyönyörű minták K 6-70, 6 len törölő, nehéz különleges faj teljes 150/225 cm. K 16-30, 23 méter legfinomabb sifon K 14-60, mintázott elsőszí damaszt garnitúra teljes 2 ágyra K 29, zefyr, oxford, delain, canavasz stb. stb. utánvétellel küldetik. Nem tetsző kifogás nélkül visszavéteik.

Erster Politzer Webereverband Julius Klein Politz a. Mettau.

Telefonszám 632 !!! Alapított 1893. évben !!! Telefonszám 632

HALMÁGYI SÁMUEL
:: női divat nagyáruháza ::
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 32. SZAM

Értésíti a nagyérdemű hölgyközönséget, misserint tavaszi ujdonságai: felöltők, kosztümök, bluzok és aljakban már megérkeztek. :: :: Ugyszintén

Óriási választék

Francia ruhák és pongyolákban. : Costümök mérték utáni vállalatata.

Szolid olcsó árak. !!! !!! Előzékeny kiszolgálás.

MIELŐTT :: SZŐLŐVESSZÓT, SZŐLŐOLTVÁNYT — BORT —

gyümölcs- és diszfát vásárolna, a saját érdekében kérje legújabb képes árjegyzékünket, mely mindenkire nézve sok hasznos tudnivalót tartalmaz. — Pontos cím:

SZÜCS SÁNDOR FIA
szőlőoltványtelep és bortermelő részvénytársaság
BIHARDIÓSZEG.

ARANYÉREM WIEN 1912.

Ideggyöngye férfiak

elgyöngült erőik helyreállítását előmozdíthatják, ha

Evaton-tablettákat

használnak. Kérje az orvosi vélemények gyűjteményét. Próba K 4-20, fél doboz K 10-—, egész doboz K 18-— utánvétellel vagy az összeg előzetes beiktatása ellenében. Cím:

ST. MARKUS-APOTHEKE
FABRIK PHARM. SPEZIALPRÄPARATE
WIEN, III. HAUPSTRASSE 130.

Raktárak: Török József Budapest, VI., Király-utca 12, Hunnia-gyógyszertár Budapest, VII., Erzsébet-körút 56.

Szegő Ferencz és Tsa
gépkereskedelmi vállalata ::
BUDAPEST.
V., Szabadság-tér 17 (Tőzsde-palota.)

A Max Wiedek berlini motorgyár «Woten» négyütemű nyersolajmotorok magyarországi vezérképviselője.

Elsőrendű szivóház-motortelepek és Diesel-motok.

Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek. Kérjen árjegyzéket.

Maradékok félárban!

Nagyobb vétel
folytán legújabb divatu

GYAPJU-SZÖVETEKET

férfi ruhára és a legfinomabb NŐI COSTUM-szöveteket mesés olcsó árban ajánlja

DOMÁN ÉS KURZ
posztónagykereskedő
PIAC-UTCA 49. SZÁM.
Főpostával szemben.

Maradékok félárban!

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
CZÉG

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Ajánlja a tavaszi idényre érkezett
::: újdonságait. :::

Női costum helmék, Selymek, Crepe és ramageokban
! Nagy választék! ! Olcsó árak!

2781-1914-1913. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A derecskei kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Derecskei Közgazdasági bank s más végrehajtónak Gulyás József derecskei lakos ellen folytatott végrehajtási ügyében 535 korona tőke, ennek 1912. évi február hó 5-ik napjától járó 6% kamatai, 6 korona 20 fillér, óvási 1/3% váltó díj 89 korona 70 fill. eddigi, jelenleg 25 K 30 fillérben megállapított további költségek, valamint csatlakozott Derecskei Hitelszövetk. mint az országos Központi Hitelszövetkezet tagja 86 korona, 125 K, 130 K, tőkék és jár. a Derecskei takarékpénztár 130 kor. s jár. a Derecskei népbank 60 K, ifj. Boros Sándor 125 K 70 fill. s járulékaiból álló követelése kielégítése céljából a derecskei kir. járásbíróság területén levő, a derecskei 2218. sz. betéti A + 1-4 sor. 5695, 9355, 9551, 9552. hrsz. alatti szántó és rét földteleknek Gulyás József nevében álló fele részére 318 koronában, a derecskei 2219. sz. A. I. 1-6. sor. 5029, 8757, 8758, 8759, 10278, 13785. hrsz. szántó földteleknek Gulyás József nevében álló felerészére 707 kor.-ban, ugyanazon betéti A. + 1. sor. 3647. hrsz. kerti föld felerészére 99 kor.-ban ugyanazon betéti A. + 2. sor. 15795. hrsz. szőlő felerészére 93 koronában megállapított kikiáltási árban és pedig a 2219. sz. betéti ingatlanokra C. 3. alatt özv. Gulyás Józsefné Gál Erzsébet javára bekebelezett holtigtartó haszonélvezeti jogok azon esetben való fenntartása mellett, ha 2150 koronát az együttes vételár megüt, különben a szolgálati jog fenntartása nélkül a végrehajtási árverést elrendelte és annak fogantatására határidőül: **1914. évi április hó 20-ik napjának d. e. 9 óráját** e bíróság árverési termébe kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan a kikiáltási ár 2/3 (kétharmad) részén alul eladatni nem fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt e kir. bíróság mint tkvi hatóságnál, ugy Derecske község előjáróságánál tekinthetők meg.

Derecske, 1914. évi december hó 18-án. A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Fürt s. k., kir. bírós.

U J U J

Uj női divat- és rövidárnyűzet CORSO
név alatt megnyílt.

Vallerstein női divatru raktárát megvettem.

1 mtr Creton minden színben	48 fillér
1 " Lüsster kötényre	30 fillér
1 " Francia gyapju delén	96 fillér
1 " 120 cm. Lüsster kosztümre	160 fillér
1 " Csipkefüggöny	29 fillér
1 " Selyem minden színben	89 fillér
1 drb finom paplan	460 fillér
1 " Lüsster alsószoknya	196 fillér
6 " Portörölő, igen jó	120 fillér
4 " Szalvéta, ómaszt	119 fillér

!! Vásznak !! Sifonok !! Zefrek !!

KÜLÖN FEHÉRNEMŰ OSZTÁLY
!! Ablakfüggönyökben óriási választék !!

**Costüm-, pongyola- és bluzkelme-
különlegességek meglepő árban!**

!! Kérjen harisnyát. !! Kérjen maradékokat !!

LEHÓCZKY LAJOS
ü. v. ifj. Molnár Lukács

**Piac-u. 42., a Hungárialával szemben,
Pannonia-szálloda alatt.**

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ
ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Piac-utca 26-28. sz.

**Az új városi bérház
fényesen berendezett
szuterénhelyiségeiben.**

Minden izlésnek megfelelő butorok!

Szolid árak!
Kedvező fizetési feltételek!
TELEFON: 968.

!! Kartelen kívül !!

MEZŐ ÁRMIN

épületi, deszka és cserépkereskedése Wesse-
lényi-tér 6. szám alatt. (Berta-gőzmalom.) - Ko-
larit-fedőlemez kizárólagos egyed. árusítása. -
Kartelen kívül, tehát olcsó árak. Mindenkinék
saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzé be.

Meghívó.

A DERECSKEI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1914. évi április hó 8-án délután 3 órakor saját helyiségében tartja

III. évi rendes közgyűlését,
melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.*

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, az 1913. évi zárszámadások, mérleg, veszteség- és nyereség-számla előterjesztése.
 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
 3. A nyereség felosztása iránti határozathozatal.
 4. Igazgatósági, esetleg felügyelő-bizottsági tag választása.
 5. Esetleges indítványok.
- Derecske, 1914 március 24.

Az igazgatóság.

* Az alapszabályok 19. §-a értelmében minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőző 3 nap alatt az ülés megnyitásáig a társaságnál, vagy Berettyóújfaluban a Sárreai Népbanknál legalább egy hónap előtt nevére irt részvényeit szelvényekkel együtt letenni, hol a kiküldött részvényigazoló-bizottság öt a megillető szavazatok számát feltüntető tértívénnyel és szavazólappal el fogja látni.

VAGYON Mérleg-számla 1913 december 31-én. TEHER

Készpénz	5320.12	Részvénytőke	200000.-
Váltótárca	578152.13	Rendes tartalékalap	5000.-
Folyószámlai adóssok	14516.67	Külön tartalékalap	800.-
Felszerelések	2600.-	Takarékbetét	84004.94
Átmeneti kamat a visszleszámitolás után	3862.80	Visszleszámitolás	308046.-
		Átmeneti kamat	4906.20
		Fel nem vett osztalék	56.-
		Hátralékos betétkamatadó	253.06
		Nyereség áthozat az 1912. évről	481.91
		Ez évi nyereség	2903.61
			3385.52
			604451.72

* Ebből jelzáloggal biztosítva K 39286.64.

VESZTESÉG Veszteség- és nyereség-számla 1913 december 31-én. NYERESÉG

Visszleszámitolási kamat	29441.27	Nyereség áthozat 1912. évről	481.91
Betétkamat	5810.29	Kamatfővédelem	64216.50
Tiszti és szolgafizetés	8160.-	Jutalék	1196.76
Üzleti költség	1482.47	Átírási díj	4.76
Napidíj	264.-		
Házbér	900.-		
Adó és illeték	7732.95		
Óvási díj	45.40		
Betétkamatadó	581.03		
Leírások:			
a felszerelésekből	600.-		
a váltókból	7497.-		
Nyereség áthozat 1912. évről	481.91		
Ez évi nyereség	2903.61		
	3385.52		
	65899.93		

Biharderecske, 1913 december 31.

Aron Dávid, pénztárnok. Szép Sámuel, vezérigazgató. Fischer Ferencz, főkönyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:
Dr. Habókay Béla, ig. elnök.

Arany Sándor, Fábrián István, Szadig Gyula, Mezey Lajos, Trajánovits Antal,
Weinstein Endre, Dr. Feldmann József.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:
Adler Pál, f. b. elnök. Csöré Imre, Tóth Mihály, Weinberger Samu.

EGYHÁZ-TÉR ::

VILLAMOS MEGÁLLÓHELY

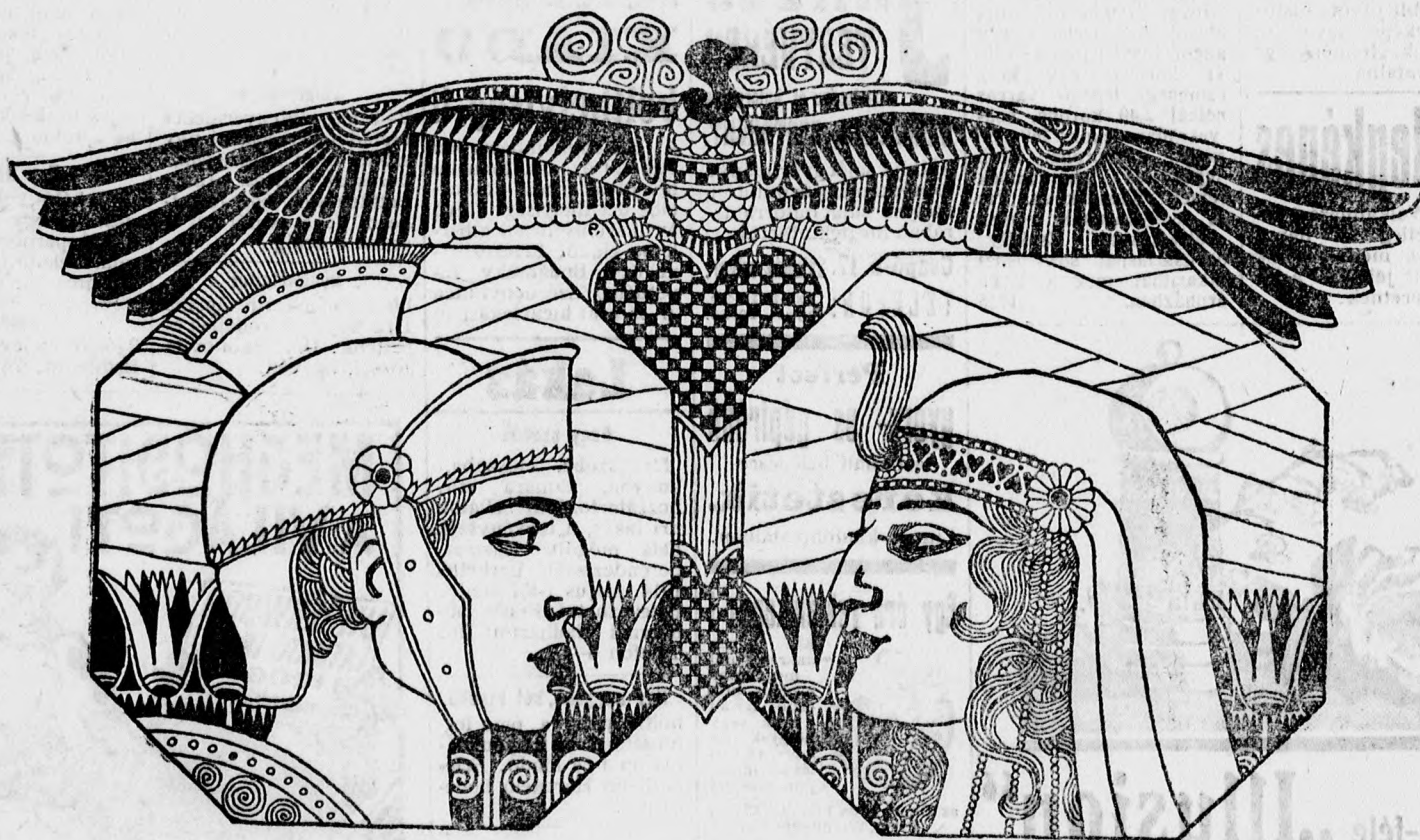
TELEFON 12-51

URANIA

:: DEBRECZEN

LEGNAGYOBB

MOZGÓJA !!!

JÖN ! PÁR NAP MULVA ! JÖN**A JELENKOR LEGNAGYOBB ÉS
LEGSZEBB LÁTVÁNYOSSÁGA!****N-I-L-U-S K-I-R-Á-L-Y-N-Ő-J-E****(ANTONIUS ÉS CLEOPATRA)**

**Mely felülmulja az összes eddig már megjelent nagyságokat,
mint pl. QUO VADIS? — GLADIATOROK — POMPEJ VÉG-
NAPJAI — PSILANDER — stb.**

==== **KIZÁRÓLAGOS BEMUTATÁSI JOGGAL AZ URÁNIÁBAN.** ====